

SITUATION

S

T

H

L

M

#205

SEPTEMBER 2014
ÅRGÅNG 19

PRIS: 50 kronor
SÄLJAREN ERHÅLLER HÄLFTEN

**LÖPA FÖR
LIVET**

**SJU RÖSTER
INFÖR VALET**

HYLLAD KRASCH

**ANNIKA
NORLIN**

**VALAFFISCHER
PÅ STAN**

TRAMPAR PÅ

JOHN AJVIDE *"Just nu är jag mycket inne på Julio Iglesias"* LINDQVIST

MAPEI MALIN BILLER ANDERS PETERSEN LINN BURSELL PETER LUNDBLAD MARIE BJÖRK

Sverige ser inte längre ut som du tror.

De flesta vet inte ens om det. Men våra skogar runt om i Sverige ser faktiskt inte längre ut som man kanske kan tro.

Bara för att ta några exempel. Sedan 50-talet har 60 procent av skogarna i Sverige kalhuggits. Man har huggit ned skog ända in på husknuten. Och livsmiljöer för de 850 hotade djur och växter som finns i skogen har förstörts.

Vi i Sverige är faktiskt ett av de sämsta länderna i Europa på att skydda våra naturskogar. Det beror framförallt på att vi har en skogspolitik som inte fungerar som den ska och som gör att man i princip kan hugga ner flera hundra år gamla naturskogar lite hur som helst. De lagar som finns är alldeles för svaga och om man bryter mot dem så händer oftast ingenting.

Nu är det dags att sluta titta på. För skogen är viktigare än många av oss tror. Den är ett hem för tusentals djur och växter. Den ger

oss rent vatten och ren luft. Och det är en fantastisk miljö för oss människor att vistas i. Därför vill vi se en ny skogspolitik med tydliga lagar för skogsbruket, fler skyddade skogar och lite extra försiktighet med skogen där vi bor.

Du får gärna hjälpa oss med det. Det kan du göra genom att bli medlem i Naturskyddsföreningen. Det kostar 295 kr/år och det enda du behöver göra är att SMS:a »medlem« till 72900 så hör vi av oss. Då kan vi sätta press på företag och politiker och få fler att förstå vilka utmaningar vi står inför. Du kan också passa på att titta på, och sprida, en film som ligger på vår webbplats. Där kan du också läsa hela vårt förslag till en ny skogspolitik som vår skog verkligen skulle behöva.

► naturskyddsforeningen.se/minskog

#minskog

SEPTEMBER

#205

Omslag:
Magnus
Sandberg

20 JAG KAN BYGGA UPP EN DEL SPÄNNING KRING ATT HAN VET ATT NÅT NALKAS, TILL EXEMPEL RÖK OCH ELD.

I kommande romanen *Himmelstrand* är hunden Benny en av John Ajvide Lindqvists favoritkaraktärer

28 JAG SPRANG I MIN SONS FOTBOLLSDOJOR.

Kristina Stannow, 79 år, minns sitt första Lidingölopp – det första av 38. Ingen kvinna har sprungit fler

14 PUNKA BAK ÄR BETYDLIGT VANLIGARE HÄR ÄN PUNKA FRAM.

Cykelmekaniker Gunnel Andersson på Folkungagatan har koll på statistiken

12 Annika Norlin

Känner sig klar med att överskrida gränserna för hur en poplåt får vara

32 Valaffischer i stan

Ingen tror att de spelar någon egentlig roll. Men det är ändå viktigt att de syns. Och var

38 Kraschad hyllning

Akrobaten Olle Strandberg bröt nacken i en trippelvolt. Med *Underart* hyllar han sin krasch

58 Svepet

Malin Biller, Anders Petersen, Marie Björk, Linn Bursell, Nick Cave-dokumentär, skolan på bio, Zelda med mera

7 Mapei

Äntligen är debutplattan klar

8 Gata fram och tillbaka

Koncentrerad makt på Riksgatan

10 Maria Hagström

Ingen människa bor i ett inredningsmagasin

11 Situation Waldersten

42 Stolt

Sagt och gjort

44 Min plats i stan

Peter Stenevald gillar gränderna i Gamla stan där han varit flyttgubbe

47 Mina drömmar

Konsten och musiken tog Calle Sahlström till Stockholm

48 Sju röster från gatan

Fyra frågor om riksdagsvalet till försäljarna

50 Med egna ord

Försäljarnas sidor

57 Korsord

64 Brillant

Peter Lundblad gjorde musiken till Tove Janssons text *Vem ska trösta Knyttet?*

65 Dåtid Sthlm

September 1989

66 Läsaren

Anneli Olander Berglund, Odenplan

Det är i september det händer

Uha, då var vi framme där. Med september och hösten. Som ett par våta stövlar på en hallmatta.

Ser man det rent historiskt så är september, sitt tätande mörker och stigande vemod till trots, en tämligen händelserik månad, både här och i världen utanför. Vad det beror på är aningen vetenskapligt oklart, men kanske beror det på att sommaren med sin värme och ledighet då passerat och det blivit dags att ta tag i saker och ting igen.

Det har startats världskrig i september, statskupper har gjorts, tv-sändningar har inletts, lagar har trätt i kraft, presidenter har mördats, en planets måne har upptäckts, ett

agentmord har utförts, en hiphop-artist har skjutits, en president fått amnesti, en teaterpjäs satts upp, en maskeradliga infångats, en formel 1-förare kraschat och avlidit, en tv-serie haft premiär, de första européerna landstigit på Manhattan, terrorattacker har genomförts, val har hållits, en deckarförfattare har fötts, en skådespelare avlidit, en olympiad har genomförts, räntan har chockhöjts, ett fredsavtal har undertecknats, en justitieminister har avgått, en bok publicerats, Hildegard, Gunlög och Tekla har haft namnsdag. Och Sveriges Rikes lag har trätt i kraft.

I just september.

I norra skärgården sitter författaren John Ajvide Lindqvist med, vad han

själv betecknar det som, "mumin-skalle", och väntar på september och utgivningen av *Himmelstrand*. Vid intervjun befann han sig lägligt nog "våldigt mycket" inne i huvudet på karaktären Benny, en hund, som figurerar i romanen.

Annika Norlin kommer med både platta och bok i september. Och gläds åt förändringen för kvinnliga artister och tycker sig skönja hur dessa – med större självklarhet och pondus än hur det var när hon började göra musik – nu kan ställa sig på en scen och göra sina röster hörda.

Folk springer. I september och året runt. Långlopp. Eller kortare. Reporter Maria Hagström – med minst ett

maratonlopp i benen själv – tog rygg och reda på varför. Och hur.

Bakhjulsdrev går sönder, punkteringar, vevaxlar behöver justeras. Somliga tar sin cykel till Gunnels cykelverkstan på Söder när någonting behöver fixas. Öppet året runt.

Att Mattias Alkberg kommer med en platta som låter som den gör i just september, när det är val, är heller ingen tillfällighet.

Det är i september det händer.

Ulf Stolt

chefredaktör
& ansvarig utgivare
ulf@situationsthlm.se

Situationister "Det har varit lärorikt och otroligt kul"

Maria Hagström

GÖR: Reporter.

"**EN AV DE** bästa grejerna med det här jobbet är alla inspirerande människor man möter. Som balettdansande Kristina Stannow, 79, som sprungit flest Lidingö-

lopp – 38 stycken! Eller som akrobaten Olle Strandberg som bröt nacken i en trippelvolt men ändå tog sig tillbaka till cirkusens värld.

En annan bra grej med det här jobbet är att jag för andra året i rad fått möjligheten att under en sommarmånad göra chefredaktörens jobb, när Ulf Stolt var på semester. Det har varit lärorikt och otroligt kul, och jag kände mig väldigt stolt över 'mitt' augustinummer."

Jens Andersson

GÖR: Fotograf.

"**JAG HAR JOBBAT** med Situation Sthlm av och till under 14 år, både redaktionellt och med boken *Hemlös: med egna ord* från 2008 som jag tog omslagsbilderna till.

De senaste åren har jag med jämna mellanrum varit på redaktionen och tagit svartvita porträtt av försäljarna, dels som en julkupp till dem, dels som en del av ett konstprojekt som jag jobbar med. Nu har det projektet blivit en del av det som sker nästa höst, då Situation Sthlm med en utställning och en bok kommer att uppmärksamma att tidningen funnits i 20 år.

Jag tog även den stora gruppbilden av försäljarna som hänger i deras kafé. Jag riggade kameran på läktartaket på Zinken och de ställde upp sig på planen nedanför. Ett sjuttioal försäljare kom."

Nils Otto Nygren

GÖR: Säljer tidningen vid Karlaplan, vid Garnisonen.

"**JAG ÄR FÖDD** på Södra BB och skriven i Enskede församling. Jag har alltid bott i södra förorten sedan jag flyttade hem från

Danmark. Nu var jag på väg till Öland men jag fick en infektion i foten, rosenfeber, så jag kom inte i väg. Jag skulle ner och hjälpa en kompis som är plåtslagare och har ett växthus.

Jag har fått ett jobb i Haninge på Vega Bar. Han var först med hamburgare på femtiotalet, men han kallade det för köttbulle. Jag ska fixa boulebanan och vattna blommor. Jag är ju utbildad snickare och trädgårdsmästare. I morgon ska jag gå på Bajen på Tele2 Arena. Men jag kan inte stå i klacken nu när jag har ont i foten."

ALLA MÄNNISKOR ÄR OLIKA. Så enkelt är det. Vi har lärt oss det under de 19 år Situation Sthlm sålts på gatorna i Stockholm. Vissa har säljet i sig, andra lär sig snabbt, några måste jobba lite hårdare. När vissa väljer att skrika ut sin frustration och ilska väljer andra att skriva av sig i tidningen. Några gör både och.

Situation Sthlm erbjuder hjälp till självhjälp

genom meningsfull sysselsättning med tidningsförsäljningen utifrån varje individs villkor. Utöver möjligheten att tjäna egna pengar erbjuder vi också juridisk hjälp och stöd i kontakten med bland annat myndigheter.

När du köper Situation Sthlm ger du säljaren inte bara reda pengar utan mycket, mycket mera. Tack.

Situation Sthlm ges ut av Situation Sthlm AB. Tidningen är fackligt, partipolitiskt och religiöst obunden och kommer ut sista onsdagen i månaden 12 gånger om året.

Situation Sthlm AB ägs i lika delar av chefredaktör Ulf Stolt, Rainbow Sweden samt Ideella föreningen Situation Sthlm.

Aktiebolaget delar inte ut vinst till aktieägarna, allt eventuellt överskott återinvesteras i verksamheten.

STYRELSEN
SITUATION STHLM:
Ulf Stolt

Hans Larsson (ordförande)

Peter Söderlund

Den sociala verksamheten är en ideell förening. Försäljarna är hemlösa eller före detta hemlösa. Alla försäljare skriver under ett avtal, får en id-bricka med foto och en försäljningsplats.

Den sociala verksamheten består bland annat av distribution av tidningen, försäljarcafé, skrivarverkstad, försäljarsblogg, datarum och juridisk rådgivning.

Värdegrund Situation Sthlm:
• är en gatutidning
• skapar debatt och opinion om hemlöshet och utsatthet
• erbjuder hemlösa människor sysselsättning
• verkar för yttrandefrihet

Målgrupp:
Situation Sthlm är en lågtröskelverksamhet som riktar sig till hemlösa, f.d. hemlösa och socialt utsatta människor. Många ur målgruppen har missbruksproblem och/eller är drabbade av psykisk ohälsa.

Syftet med tidningsförsäljningen, utöver den inkomst den genererar, är att skapa en struktur i tillvaron, stimulera till minskat missbruk och genom verksamheten få hjälp och stöd.

Verksamheten erbjuder också timanställning, arbetsträning, OSA-placering, skrivarverkstad, datorstöd, motiverande samtal, juridisk rådgivning och diverse aktiviteter.

Personer som inte omfattas av det sociala stöd som samhället erbjuder eller inte har några etablerade kontakter inom tex. socialtjänst, kriminalvård eller psykiatri skrivs inte in som försäljare av Situation Sthlm.

Syftet med Situation Sthlms verksamhet är rehabilitering med arbete som metod. Vår målgrupp

består av de personer vars stöd från Situation Sthlm kompletteras av samhällets insatser.

REDAKTION
Chefredaktör
& ansvarig utgivare
Ulf Stolt
ulf@situationsthlm.se
08-545 953 90

Reporter
Maria Hagström
maria@situationsthlm.se

Consigliere
Jan Lindström

Art Director
Jesper Weithz

Webbredaktör
David Bogerius

Redaktionsråd
David Bogerius, Gerd Eriksson,
Alexandra Sundqvist

Korrektur
Hanna Hård

Medverkande skribenter
Henrik Emilson

Medverkande
fotografer & illustratörer
Marc Femenia, Anna-Karin Nilsson,
Joel Nilsson, Sofia Runarsdotter,
Magnus Sandberg

För osignerat material svarar redaktionen.
Redaktionen ansvarar ej för insänt icke beställt material.

Hemsida
www.situationsthlm.se

E-post
red@situationsthlm.se

Tryck
V-Tab 2014

Räckvidd
145 000 läsare
(Orvesto konsument 2014:1)

Upplaga
33 100 ex/mån (TS helår)
ISSN: 1400-4437

LEDNING & ADMINISTRATION
VD
Pia Stolt

pia@situationsthlm.se
08-545 953 87

Ekonomi
Lilian Dahlqvist
lilian@situationsthlm.se
08-545 953 86

Adress
Krukmakargatan 34A
118 51 Stockholm

Tel
08-545 953 91

Fax
08-668 79 09

Organisationsnummer
55 66 49-1071

Plusgiro/Bankgiro
pg. 25 59 89-6
bg. 5774-9327

SOCIAL VERKSAMHET
Verksamhetsansvarig
Jenny Lindroth
jenny@situationsthlm.se
08-545 953 88

Samordnare
Ingmar Olofsson
ingmar@situationsthlm.se
08-545 953 81

Mariah Jansvik
mariah@situationsthlm.se
08-545 953 81

Telefonnummer distribution
08-545 953 81

Öppettider
Måndag till fredag kl. 8-15
Lördag kl. 10-14

Plusgiro/Bankgiro
pg. 28 19 18-3
bg. 5357-3259

Insamlingskonto
90 19 19-1

Organisationsnummer
80 24 11-14 97

ANNONSERING & PRENUMERATION
Herman Sundgren
herman@situationsthlm.se
08-545 953 94

Privatprenumeration
12 nummer kostar 660 kronor

E-post
situationsthlm@pressdata.se

441 Trycksk 428

I huvudet på läsarna "Det var ett väldigt fint möte och jag hoppas jag springer in i Pierre någon gång"

Vad gör Frivården?

Jag arbetar med avhoppare från kriminella gäng. Avhopparen kan ha varit medlem i ett mc-gäng, ett lokalt förortsgäng, ett risksupportergäng, eller kanske en våldsbejakande extremistgrupp.

Kriminella gäng vållar mycket lidande och kostar samhället mycket pengar. En gängmedlem som är aktiv kostar ungefär 23 miljoner kronor på 15 år. Det har nationalekonomen Ingvar Nilsson räknat ut på uppdrag av organisationen Passus, som hjälper gängmedlemmar att hoppa av.

Avhoppare behöver ofta hjälp med en hel del. Vi kör dem fram och tillbaka mellan sjukhus, tandläkare, psykiatri och adhd-mottagningar. Vi ordnar nytt boende och hjälper dem att hämta sina tillhörigheter i sin gamla bostad.

Vi betalar elräkningen som förfallit, pratar med hyresvärderna, hjälper dem att sortera sina papper och få lite ordning. Vi rycker ut, och åker med dem till psykakuten när de bryter ihop på nätterna. Vi åker och träffar mamman, före detta flickvännen och barnen.

Vi följer med dem till Socialtjänsten och hjälper dem att fylla i blanketter.

Vi ordnar så de får gå till coacher som hjälper dem att "avkriminaliseras". Vi åker med dem till Arbetsförmedlingen och följer med dem de första morgnarna till sitt nya jobb. Vi hjälper dem att börja med en hobby. Vi bäddar ordentligt så avhopparen landar mjukt i sitt nya liv.

Vad gör Frivården?

Klienten får ett samtal och en

kallelse att han ska infinna sig på sitt Frivårdskontor. Interneter ringer oss och är livrädda för att Frivården tvingar dem att återvända till sin gamla bostadsort, när de i själva verket behöver flytta till en helt ny stad. Frivården säger vad klienten borde göra för att ta tag i sitt liv. "Gå till Socialtjänsten, gå till Arbetsförmedlingen, ordna ett boende." Sedan är mötet slut. Vad är det för mening med det? Sluta säga till dem vad de borde göra. De kommer inte göra det om man inte följer med dem i början.

Säg inte att ni inte har några resurser. En frivårdsinspektör kan ha 50 klienter, varav ingen klient är tillfrågad huruvida han är motiverad eller ej. Kanske det i själva verket är så att det bara är 10 stycken som är motiverade till förändring just nu? Satsa på dem. De andra 40 säger till när de är redo. Kanske är de det efter nästa fängelsestraff. Bli mobila och kom ut och var ett stöd åt avhopparna. På riktigt. Sluta skicka kallelser.

**ANNIKA LINDAHL, AVHOPPARJOUREN
LÄNSKRIMINALPOLISEN, STOCKHOLM**

Tack för blommorna

Jag har köpt Situation Sthlm under flera år, i Arninge Täby. I förra veckan var en av döttrarna där, hon letade födelsedagspresent åt mej och råkade nämna det för vår trevliga tidningsförsäljare. Han ber henne komma tillbaka om en stund, då har han köpt en stor bukett rosa rosor, till mig! Jag tror faktiskt att jag aldrig i hela mitt långa liv, blivit så himla glad för en blombukett som då. Överras-

kad och fylld av varma känslor. Det blev en bra födelsedag.

ANNA

Gjorde min dag

Jag måste berätta om mitt möte med en av era försäljare, Pierre, som jag träffade på tunnelbanan från Stureby in mot stan denna morgon. Han gjorde min dag! Vi började inleda ett samtal när min pojkvän nästan satte sig på hans glasögon och sedan pra-

tade vi hela sträckan om ditten och datten tills jag skulle gå av vid Slussen (min pojkvän gick av vid Globen). Det var ett väldigt fint möte och jag hoppas jag springer in i Pierre någon gång igen, men helt klart är att jag kommer att börja köpa tidningen av honom på Drottninggatan regelbundet. Jag hoppas ni kan framföra en hälsning till Pierre och tacka honom för ett trevligt samtal! Önskar honom all lycka till i framtiden!

ANGELICA

**>> HÖST
MED ÖZZ!**

NU ÄR HÖSTENS BILJETTER SLÄPPTA.
LÄS MER & BOKA PÅ WWW.UPPSALASTADSTEATER.SE

ÖZZ NOJEN I »TVÅ HERRARS TJÄNRE«

**UPPSALA >>>>
STADSTEATER**

BILJ: 018-14 62 00 WWW.UPPSALASTADSTEATER.SE

Skriv till I huvudet på läsarna

Situation Sthlm, Krukmakargatan 34A, 11851 Stockholm. Fax: 08-668 79 09. Mejl: red@situationsthlm.se. Skriv namn och postadress (om du har någon). Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera insänt material.

HUVUDSTAN

Poesifestival på Söder

POESI De bästa poeterna från världens alla hörn är i Stockholm 4 och 5 september för att delta i Södermalms poesifestival. I år bjuds det på både arabiska, judiska, amerikanska, kubanska och svenska poeter. Alla poeter läser på sitt modersmål och sedan läses dikterna upp från scen i svensk översättning.

– Poesin är det starkaste verbala uttrycket vi har i dag, säger Boel Schenlaer, som arrangerar festivalen för tolfte året i rad.

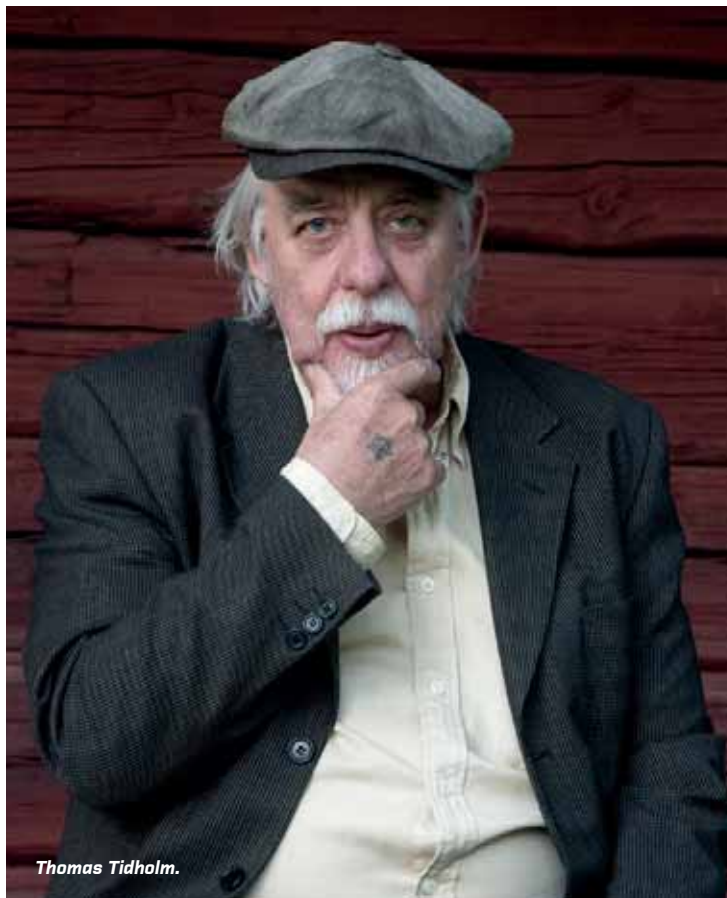
Hur skiljer sig festivalen i dag från när den startade?

– Det är fler internationella poeter nu, i början var det bara svenska poeter.

Den som är nyfiken på poeterna som ska delta och deras dikter kan läsa mer om dem i nättidskrifterna Post Scriptum och Mercurius redan nu. Och Boel Schenlaer hoppas på mycket folk på Orienteatern under festivaldagarna.

– Alla är välkomna att fylla sina sinnen med poesi.

GERD ERIKSSON

Thomas Tidholm.

KJELL NILSSON

Med bakluckan full

LOPPIS Den 7 september är det bakluckeloppis i ett av parkeringshusen i Kista galleria.

150 bakluckor kommer att stå öppna och det går att fynda bland prylar och förrådsrensningar. Vill man sälja måste man anmäla sig i förväg och det går bra att samåka och sälja ihop från samma bil. Även den som inte har bil är välkommen att sälja.

– Det som är bra med en bakluckeloppis inomhus är att vi inte är beroende av vädret och att man också slipper känka grejerna till en annan plats. Det är bara att öppna bakluckan, säger Maria Wiberg som är loppisboss på Stockholmsmarknader.

Vissa bakluckor är lättare att sälja från än andra, men Maria Wiberg säger att man får ställa upp bord vid bilen om man vill och strykbrädor brukar vara populära exponeringsplatser.

GERD ERIKSSON

Hundar som löper

LOPP Den som gillar att springa med sin hund kan delta i Hundlöpet på Djurgården 21 september. Loppet är för alla typer av löpare, oavsett om man vill springa fort, jogga eller gå. Hundarna kan vara alltifrån grand danois till chihuahua.

Distanserna är 5 eller 10 kilometer.

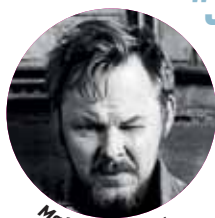
– Det här är ett lopp som ska inspirera fler att börja röra på sig och då är hunden den bästa träningskompis man kan ha, säger Thomas Melén på Hundlöpet.

Det är femte året i rad som loppet anordnas i Stockholm och de flesta väljer att jogga den kortare distansen. Naturligtvis finns det vätskestopp på vägen för både löpare och hundar och ekipagen får en påse när de går i mål.

Orkar alla hundar springa 5 eller 10 kilometer?

– Jag kan väl säga att i nio fall av tio är det inte hundarna man är orolig för, utan deras matte eller husse, säger Thomas Melén.

GERD ERIKSSON

Mattias Alkberg.

"Jag är vit, jag är man, jag är straight, jag är 45 plus år och har gjort en massa grejer. Jag kan vara en sån där som tar över och börjar rabbla fakta mitt i nåns mening. Det känns inte ok."

I en intervju i ETC #33 berättar "fembarnspappan, anarkisten och rockstjärnan" Mattias Alkberg att han nu tagit på sig genusglasögonen på riktigt. Men om han därför röstar på FI får dagsformen avgöra.

Dags att sticka till biblioteket

HANTVERK Snart drar det populära Stickcaféet i gång igen på biblioteket i Dieselverkstan.

Det är öppet för både rutinerade stickare och nybörjare. Där finns det möjligheter att få hjälp av en erfaren ledare och utbyta erfarenheter med andra stickare. Dessutom kan man få tips om litteratur som handlar om stickning.

– De som kommer är i alla åldrar och stickar både kläder, lapptäcken

PINOT DITACREATIVE COMMONS

och allt möjligt annat. Och de har väldigt trevligt, säger Margareta Svanelid på biblioteket.

Stickcaféet är ett samarbete mellan biblioteket i Dieselverkstan och föreningen Rundstickan och det är gratis.

Starten för höstens Stickcafé är 23 september, därefter är det varannan tisdag som gäller.

Har man ingen egen stickning går det att låna stickor och köpa ett nystan på plats. Stickgänget håller till vid tidskriftsavdelningen.

GERD ERIKSSON

.....
MUSIK MAPEIS DEBUTPLATTA
ÄR ÄNTLIGEN KLAR

"Det känns som att folk gillar att gilla mig"

DET HAR TAGIT rejält med tid men 19 september är äntligen Mapeis debutalbum *Hey Hey* ute. Hon föddes som Jackie Cummings och flyttade som tioåring med sin liberianska mamma från Rhode Island i USA till Norsborg.

När hon nyligen var gäst hos radiostationen Hot 97 i New York och berättade om vardagsrasismen som hon upplevt i Stockholmsförorten blev det mycket uppmärksammat.

– Det var många som kände igen sig, men jag ångrar det lite. Det blev bara så i stunden och många tyckte att jag gav fel bild av Sverige. Men ingen kan riktigt döma mig för det, för ingen har gått i mina skor, säger Mapei.

Redan för sju år sedan hyllades hon som rappande klubbdrötning och samarbetade med bland andra Timbuktu, Teddybears och House of Wallenberg. Men på *Hey Hey* har rappen fått lämna plats för stadiga ballader och dansant pop producerad och delvis skriven av Magnus Lidehäll, som skrivit hits åt Katy Perry, Kylie Minogue och Britney Spears.

– "Fan, hon rappar ju inte!" tänker säkert många men jag hoppas ändå att folk känner samma kärlek som jag gör för musiken på skivan. Jag kan inte tillfredsställa alla. Jag är uppväxt med många killar som rappade så min chans att få en syl i vädret var att rappa bättre än de.

De, även internationellt, framgångsrika singelsläppen "Don't Wait" och "Change" har trissat upp förväntningarna. Men 30 år fyllda står hon ändå stadigt med fötterna på jorden.

– Jag gör bara min grej och hoppas att folk gillar det. Det känns som att folk gillar att gilla mig men jag tror inte att jag ska bli en superstjärna för det. Min soulröst kommer från alla äldre kvinnor i mitt liv som har pratat med mig. När jag sjunger är det deras röster som kommer fram genom mig.

DAVID BOGERIUS

Riksgatan, 11.04–11.57

Från skarven vid Riksbron genom valvet till skarven vid Stallbron är det 144 steg. Riksgatan är en kort men maktkoncentrerad gata i ingenmanslandet mellan Norrmalm och Gamla stan. TEXT **ULF STOLT** FOTO **MAGNUS SANDBERG**

DE ÄR LÅNGT ifrån sams.

Ett ungt par på en av bänkarna vid Stallbron skäller ganska högljutt på varandra, jag bedömer språkdräkten som mellaneuropeisk, och människor runt omkring tar tydlig notis. Flickan reser sig plötsligt upp och går, mannen ropar argt, korta fraser, följer sedan efter. Han kommer i kapp, de sätter sig på trapporna vid Riksdagshuset – precis där Riksgatan enligt skylten på stolpen börjar – och det hela lugnar ner sig.

En vit bil från G4S står parkerad mitt emot, kylaren vänd mot vattnet.

Två cyklande kvinnliga amerikanska turister stoppar fotograf Sandberg och ber om hans hjälp att

ta en bild av dem med deras telefon. De kom just till Stockholm, ska fotografera ett bröllop dagen efter, och vill ha en bild på sig själva att lägga ut på Instagram.

En barnfamilj stannar till i skuggan under det högra valvet, packar om lite i väskan som hänger på barnvagnen, dricker lite vatten, pappan tittar i sin telefon och pekar bort mot Drottninggatan och de samlar ihop sig och lägger tillbaka vattenflaskorna i vagnväskan, fortsätter.

TVÅ UNGA KVINNOR från Läkare utan gränser står vid var sin sida av de stora mittvalven med pärm och leende och försöker få människor att

stanna till och bli givare. Det ser ut att gå så där.

Ett tiotal språk hörs mellan valven, ration långbyxor–kortbyxor cirka 2 på 100.

Mot Stallbron hindras biltrafiken att komma fram av fem knappt meterhöga järnpelare – ett i vart och ett av de små valven på sidorna, tre bredvid varandra i det stora valvet. Mot Riksbron är det samma hindrande konstruktion, men de pelarna är höj- och sänkbara för att vid utvalda tillfällen kunna släppa fram bilar till riksdagsentrén.

En man i röda shorts stannar med ryggen mot en av de fem dörrarna på den östra fasaden och tar upp en karta. Han vrider och vänder på

kartan samtidigt som han hela tiden sveper med blicken över fasaden mitt emot, liksom jämför någonting, efter en stund viker han ihop kartan och går tillbaka samma väg som han kom.

HANDIKAPPHISSEN VID NUMMER

1 – entrén till Riksdagshuset – håller för 800 kilo och knappen ska hållas intryckt hela tiden. På en skylt intill den står det att huset är ett "Skyddsobjekt enligt Skyddslagen 2010:305, för tillträde, kontakta vakten".

En kvinna i svart klänning, med handväska och två stora kassar i ena handen, drar sitt passerkort och går in i Riksdagshuset. Under tiden vi är där är hon den enda personen som

kommer ut eller går in genom någon av dörrarna.

Det tar 144 steg att gå hela gatan.

De gratis guidade turerna – en variant på svenska, en på engelska – tar 28 personer per gång. Man ska vara där tio minuter före utsatt tid för säkerhetskontroll.

En farfar med sitt barnbarn stannar upp och tittar på skylten om guidningen. Han sätter sig på huk bredvid henne.

– Kan du tänka dig att gå på en tur i huset här? Det är här man bestämmer om vårt land, det är det viktigaste huset i Sverige. Du kan berätta om det i skolan sen.

Flickan nickar ett tvekanande ja.

MARIA HAGSTRÖM INGEN MÄNNISKA BOR I ETT INREDNINGSMAGASIN! ÄR DU ÖVER HUVUD TAGET MÄNNISKA?

Det kryper i min kropp när du öppnar dörren och genast ber om ursäkt för att det är så stökigt, att du inte har hunnit städa. Du ljuger ju! Jag kan ju se att det är så rent att jag kan tänka mig att äta den vällagade middagen direkt på golvet. Och allt är så där välutänkt och snyggt placerat på hyllorna att jag blir avundsjuk men samtidigt vill be dig söka hjälp.

Ingen människa bor i ett inredningsmagasin!

Är du över huvud taget människa?

KANSKE ÄR DET inte heller sunt att bo som jag. Fattar att jag skulle vara mer rofylld hemma om inte mina

räkningar bar skitiga skoavtryck för att jag låtit dem ligga en vecka på dörmattan och inte haft respekten att kliva över dem, eller om jag inte skulle hitta konservburkar i mitt skafferier med sista förbrukningsdatum långt innan jag flyttade till min lägenhet, eller om inte mina blommor ständigt skulle kämpa mot döden, eller om jag hade gjort mig av med den överflödiga soffan som för två år sedan tillfälligt ställdes mitt på golvet i mitt sovrum, eller om den inte nu skulle agera garderob, eller om jag inte halvsovande om natten skulle drömma att det är någon i min lägenhet och det första jag gör inte är att bli skraj – det är att

i sömnen dölja min smutstvättshög med en filt.

Dölja sin skit är ju viktigt. Jag städar alltid för andra. Diskar för grannens skull, så att han ska slippa illamående om han råkar titta in genom mitt köksfönster eller behöva inse att det bor en människa där inne. Jag städar också för det mesta när jag får besök, men mina golv går aldrig att äta på.

MAN SKA HA det snyggt, det är inredningshets samtidigt som vi i Stockholm ofta bor på små ytor, men ändå ska konsumera oss till perfektion. Var har folk sina prylar? Men det är väl det som är grejen – de flesta

har stökigt ibland, eller alltid, men gör sitt bästa för att inte visa upp det. Därför är det så oerhört befriande med Facebookgruppen "Family living – the true story", där folk lägger upp bilder från sin ostädade verklighet: som när fyraåringen fått tag på äggkartongen och gulorna rinner nerför köksskåpen eller de tomma toarullarna som staplas vid toaletten för att soporna är så många meter bort. Lotta Sjöberg, som startade gruppen, kommer i höst ut med boken *Orka torka*, om att våga visa upp sitt hem bakom fasaderna.

För ingen lever ju i ett inredningsmagasin, så sluta låtsas som det. Städa inte bort människan. ☺

2ENTERTAIN & VICKY NÖJESPRODUKTION PRESENTERAR

WHAT A FEELING!

Flashdance
THE MUSICAL

SUCCÉN ÄR TILLBAKA – BOKA NU!

HANNA LINDBLAD RENNIE MIRRO KARL DYALL
SIW MALMKVIST LINUS WAHLGREN
STOR ENSEMBLE & ORKESTER
Svensk översättning & regi: ANDERS ALBIEN Koreografi: JENNIE WIDEGREN
NYPREMIÄR 19 SEPTEMBER PÅ CHINA TEATERN
BILJETTER: SHOWTIC.SE 08-562 892 00
WWW.FLASHDANCE-THEMUSICAL.SE

Life PLAZA HOUSE OF SHAPES CHINA TEATERN

VICKY NÖJESPRODUKTION & 2ENTERTAIN PRESENTERAR

CLAES MÅNSSON ROBERT GUSTAFSSON SUZANNE REUTER

KOM IGEN
CHARLIE!

EN KOMEDI I REGI AV PETER DALLE

MAGNUS ROOSMANN SUSANNE THORSON ERIK JOHANSSON MARTIN ELIASSON
Producent JOHAN VON DER LANCKEN Exekutiv producent VICKY VON DER LANCKEN Medproducent BOSSE ANDERSSON

KÖP BILJETTER NU TILL HÖSTENS STORA KOMEDI!

PREMIÄR 18 SEPTEMBER PÅ OSCARSTEATERN
Biljetter: www.showtic.se eller tel 0771-13 43 00
Oscarsteatern tel 08-20 50 00 www.komigencharlie.se

SHOWTIC SE OSCARS TEATERN

Med Säkert! och Hello Saferide har Annika Norlin sprängt gränserna för vad svensk poplyrik kan innehålla – och vem som får komma till tals. Nu firar hon tio år som artist med en ny skiva och *Texter*, där alla hennes låttexter samlas i bokform. TEXT ALEXANDRA SUNDOQVIST FOTO ELINOR WERMELING

GANSKA KLAR

åttexten till "The Crawler", tog form förra året när Annika Norlin, om måndagarna, simmade med sin vän och musikerkollega Andrea Kellerman i simbassängen på Forsgrenska badet vid Medborgarplatsen. Det är en vardagsbetraktelse lika mycket som en samhällsallegori – och en av de mest tydligt politiska låtarna på hennes nya Hello Saferide-skiva.

"A community swimming pool, it's like a society / Twenty people swimming in a line, making room for everyone / We work hard to get along / And then he comes along, the crawler / Doesn't see anyone else, the crawler / Jumps in in the middle lane and waves his crawling arms / Visibly damaging the swimming quality for everyone else! / The crawler believes because he knows crawling he gets to crawl over everyone else!"

Liksom i de flesta av Annika Norlins låttexter finns i "The Crawler" både ett bitande allvar och en smittande humor.

– Hela utgångspunkten för en offentlig simhall är att man måste anpassa sig efter varandra, men då och då kommer det alltid nån som helt struntar i det där. Som tänker: "Jag ska simma som jag vill simma. Andra kan väl simma som jag simmar." Det gör mig alltid lika förbannad. Det finns en koppling mellan den här situationen, den här låten, och den ökade individualiseringen i samhället, säger Annika Norlin, på telefon från sin hemstad Umeå.

TILL UMEÅ FLYTTADE hon 2010, med en handfull skivor och en rad ep i bagaget. Hon hade blivit kär i staden under inspelningen av Säkert!-skivan (2007), hennes första på svenska. I förordet till textsamlingen *Texter*, som ges ut i samband med att nya

skivan *The Fox, The Hunter and Hello Saferide* släpps, beskriver Annika Norlin också hur hon blev påverkad av det politiska engagemanget i Umeå, "en traditionellt röd universitetsstad i Västerbotten med ett tungt politiskt muskarv från straight edge-rörelsen".

– I dag är nästan alla artister politiska. Men för några år sen var det i det närmaste tabu att skriva politisk popmusik, det var liksom lite... osexigt. När jag flyttade till

JAG HAR ALLTID VARIT INTRESSERAD AV ATT GÖRA SAKER SOM INTE GJORTS

Umeå slogs jag av att de flesta i kultursvängen också hade ett starkt samhällsengagemang. Det var precis innan förra valet, och jag blev otroligt peppad på att skriva om politik. Så då gjorde jag skivan *Facit* med Säkert!, säger Annika Norlin.

På nya skivan *The Fox, The Hunter and Hello Saferide* med hennes engelska alter ego Hello Saferide finns en rad politiska inlägg. Här finns till exempel låten "Last Night Bus" om en tonårsfest med nynazister kring nittioalets början och "Rocky", en hymn till den norrländske mannen och hans trånga känslökostym.

SOM ARTIST HAR Annika Norlin alltid varit befriande egensinnig, varit noga med sin integritet, noga med att inte få hybris. Valt att inte le på skivomslag. Tackat nej till spelningar, beslutat sig för att utbilda sig till psykolog när musikkarusellen snurrat som mest. Säger "det där vill jag inte prata om" när jag ställer en fråga som hon tycker är för privat. Och så har hon skrivit låtar med

röster som sällan kommer till tals. "Allt som är ditt" handlar till exempel om en anhörigs perspektiv på ett övergrepp. Medan låten "Jag blev som kvar" berättar om en 80-årig man från ett samhälle utanför Arvidsjaur, som aldrig reste och som aldrig gifte sig.

– Jag har alltid varit intresserad av att göra saker som inte gjorts och varit rätt less på hur litet det svenska poprummet är. Jag har velat överskrida gränser för hur man får skriva en poplåt. Men nu har jag sprängt

de gränserna så mycket att jag känner mig ganska klar. Nu har jag snarare varit peppad på att göra låtar utan att slå knut på mig själv.

Samtidigt poängterar Annika Norlin att den leda hon känt inför det svenska popklimatet gett med sig. Nu känner hon sig närmast vidöppen.

– Det kommer så mycket bra musik nu, klimatet är friare. Vi var ju en rad kvinnliga artister som släppte våra första skivor för ungefär åtta tio år sedan. Då tyckte jag ofta att vi var tvungna att markera hela tiden att vi hörde hemma inom musikbranschen, överbevisa att vi kunde våra instrument, och det kändes asviktigt att aldrig spela på femininitet eller visa hud. Nu har det blivit självklart, det är så gött att se alla nya grymma artister stå bara med mikrofon framför en dj och sjunga om att ligga. Alla vet redan att de skriver och producerar själva, det är klart att de kan göra vad fan de vill. ☺

FOTNOT En längre version av texten finns på www.situationsthlm.se

ANNIKA NORLIN YRKE: Låtskrivare, artist, psykolog. ÅLDER: 36. BOR: Umeå. FAMILJ: Ja. AKTUELL MED: Skivan *The Fox, The Hunter and Hello Saferide* som släpps 3 september. Samt boken *Texter*. BAKGRUND: Har gett ut fem fullängdsalbum och en rad ep sedan debuten *Introducing... Hello Saferide*, 2005. I projektet Hello Saferide skriver hon på engelska och i Säkert! skriver hon på svenska. Hon har vunnit tre grammysar, varav två i kategorin Årets textförfattare.

Trots att Gunnels Cykelverkstad ligger lite avsidet på Söder så är det en strid ström av kunder som vill ha hjälp med sina cyklar. Trasiga vevlager, slitna bromsar och skeva hjul är vardagsmat för reparatören Gunnel Andersson.

TEXT GERD ERIKSSON FOTO MAGNUS SANDBERG

TRAMPAR PÅ

ennes cykelverkstad ligger på Folkungagatans nedre hälft. Precis där backen går ner mot Londonviadukten och Viking Lines terminal. När man kliver in genom dörren kommer det fågelkvitter.

– Ja, jag tyckte att det var så tjatigt med ett plingplong varje gång nån kom in. Det här är bättre.

Gunnel Andersson är en sportig kvinna som höll på med både bandy, fotboll och handboll i sin ungdom. Via bekanta till föräldrarna fick hon 1968 jobb på Hasse och Margaretas Sport ett stenkast högre upp på Folkungagatan. Där gjorde hon alltifrån att reparera cyklar till att sälja skor.

Affären tvingades dock slå igen 1995 när de stora sportkedjorna gjorde sitt intåg. Då

flyttade hon över som reparatör till Malmgrens Cykel och Motor på Åsögatan.

– Jag fick börja meka moppar också, vilket var nytt för mig. Det blev mer och mer mekande och för åtta år sen startade jag min egen cykelverkstad.

Om en ergonom skulle besöka Gunnel Anderssons verkstad skulle hen brista i gråt. Varje cykel som ska repareras måste hon lyfta fyra trappor upp till själva verkstan. Och varje morgon lyfter hon ut alla cyklar som är klara för avhämtning på gatan liksom hon på kvällen bär in alla som lämnats under dagen.

Systemet är enkelt.

De cyklar som står uppåt i backen är klara, de som står i nedre delen väntar på reparation.

I ett rum bredvid verkstan står cyklarna som fått "diagnos" och väntar på reparation. Röda lappar är tejpade på varje styre och det står PF, PB eller BS på ganska många. Det är punka fram, punka bak och borsta och smörj kedja.

– Punka bak är betydligt vanligare här än punka fram. Det är ju mer belastning på ett bakdäck. Men att jag får in fler lagningar av bakdäck kan ju också bero på att folk kanske lagar sina punkteringar fram själva eftersom det är enklare.

Fågelklockan kvittrar till och in kliver en cykelreparatör från Grindsgatan.

Han behöver en framaxel till en militärcykel och ett par andra reservdelar. Gunnel Andersson plockar snabbt fram det han vill ha. Hon fungerar nämligen som grossist åt sex andra mindre cykelverkstäder på Söder.

Det är till henne de kommer när de behöver reservdelar.

– Det där lever kvar lite sen jag jobbade på Malmgrens Cykel och Motor, de var grossister åt Crescent och Monark och när jag öppnade eget blev det så att jag tog med mig det.

I DEN LILLA verkstan myllrar det av olika reservdelar och verktyg. För ett otränat öga ser det lätt kaotiskt ut, men Gunnel Andersson vet var allt finns och vad det ska användas till.

I en plastlåda på arbetsbänken ligger ett drev för avfettning. Det är nedmonterat i minsta beståndsdel. Gunnel Andersson byter vajern till en handbroms på en svart herrcykel och kollar sedan att den bromsar jämnt. Sedan skickar hon sms till ägaren och meddelar att cykeln är klar. Han svarar "kommer strax".

Gunnel Andersson har en hjälpreda som heter Gösta och som kommer med jämna mellanrum. Han är pensionär och gör det för att han tycker att det är kul. Det kan bli lite trångt i verkstan om Gösta håller på och mekar med ett bakhjul samtidigt som Gunnel Andersson håller på med ett framhjul.

Vad är det vanligaste felet på cyklarna som kommer in?

– Det är vevlagret. På nya billigare cyklar håller det inte mer än två tre år om man cyklar mycket. Men på de gamla hederliga cyklarna kan det hålla nästan hur länge som helst.

Egentligen tycker hon inte att några repa- ►

VISSA KUNDER KAN INTE SKILJA PÅ DÄCK OCH HJUL. DE KOMMER IN OCH SÄGER ATT DE SKA HA ETT NYTT HJUL NÄR DET I SJÄLVA VERKET ÄR NY SLANG ELLER NYTT DÄCK DE BEHÖVER.

rationer är direkt tråkiga att göra. Men hon säger att det kan vara kämpigt att reparera moderna vevlager som inte är schysst monterade. De innehåller ofta annan metall som har rostat fast och då måste hon använda maskin för att skära ut den rostiga metallen i små, små bitar. Det kan ta över en timme och den tiden kan hon inte debitera kunden för.

Roligast tycker hon att det är när hon får in gamla klenoder från till exempel Husqvarna eller Vega. Hon är glad över att många väljer att cykla på dem än i dag.

– Man kan tro att de är svåracyklade, men de rullar hur lätt som helst.

Fågelklockan kvittrar till igen och en kund vill köpa styre, plasthandtag och ett lås till sin cykel där hemma. Han har glömt det andra på landet.

Gunnel Andersson säljer inga nya cyklar, däremot säljer hon både nya och begagnade cykeldelar och tillbehör. Den som letar efter en tidstypisk detalj till sin cykel kan säkerligen hitta den hos henne. Där finns begagnade pedaler, framgafflar, sadelstolar, ekerskydd, fästen till lampor och mycket, mycket mer.

EN MAN KOMMER in med en cykel där bakdäcket smällt. En vanlig företeelse på sommaren, enligt Gunnel Andersson. Ett torrt däck med lite för mycket luft i smäller lätt. Cykeln har en gång i tiden tillhört militären och den är tillverkad i Sverige.

– Det är skillnad i kvalitet på riktiga militärcyklar som är tillverkade här i jämförelse med de nytillverkade som först gjordes i Tjeckien och nu i Kina.

En kvinna kommer in med sin Crescent från 1975 som har fått punka fram, hon undrar lite försiktigt vad det kan tänkas kosta och när hon kan hämta den. Senast det var punka på cykeln var 1992.

Anders Jonsson hämtar sin cykel som hade punka på framhjulet och fel på bromsarna. Gunnel Andersson har lagat punkan och renoverat och smörjt navet så att bromsarna funkade igen.

Det finns kunder som kommer in och säger att de behöver en ny slang till sin cykel. När Gunnel Andersson frågar vilken dimension de ska ha svarar de "till en vanlig cykel". Hon brukar visa dem att det finns ett trettiotal olika varianter.

– Vissa kunder kan inte heller skilja på

däck och hjul. De kommer in och säger att de ska ha ett nytt hjul när det i själva verket är ny slang eller nytt däck de behöver.

Hon märker av att fler och fler stockholmare cyklar året runt eftersom hon säljer fler dubbdäck. Hon välkomnar också Stockholms stads försök att sluta sanda med stenkross på vintern och i stället köra värme och salt på cykelbanorna.

– Gruset ger bra grepp för bilarna, men det sliter mer på cyklarnas däck och ger lättare punktering. Dessutom finns det risk för att man kanar på det.

UTANFÖR VERKSTAN PÅ gatan står en enkel fällstol i trä och en svart liten snickrad hylla i hörnet av skyltfönstret.

Stolen är till Gösta så att han ska ha någonstans att sitta när han vill röka och hyllan är till askkoppen så att han inte ska behöva slänga fimporna på marken.

På väggen utanför sitter också en lång grön pumpslang för den som behöver fylla däck. Många vågar inte använda den utan att fråga. Och när de kommer in så måste Gunnel Andersson bege sig ner från verkstan.

– Och så frågar de bara "kan jag låna lite luft?".

I pentryt är det oljesvart runt dörrknopparna och i det lilla kontoret hänger Gunnel Anderssons medalj från Vätternrundan 2010. Hon har startat fler gånger, men inte kommit runt. Det har berott på vikten och oträning, enligt henne själv.

Som sig bör för en cykelreparatör har Gunnel Andersson fyra egna cyklar – en mountainbike, en racer, en hybrid och så elcykeln som hon använder till och från jobbet.

Folk brukar fråga Gunnel Andersson när hon har lunchstängt – det har hon aldrig. Hon äter när det finns tid. Men på sommaren unnar hon sig två veckors semester. Då hoppar en ersättare in. Så verkstan är aldrig stängd.

Hur sköter stockholmarna sina cyklar?

– Jag tycker att de är bra på att ta hand om sina cyklar. Att de inte lagar sina punkor själva kan jag förstå, många har inget bra ställe att göra det på. Däremot tycker jag att alla borde bli bättre på att smörja sin kedja. Jag brukar tipsa folk om att de kan ta symaskinsolja i brist på annat.

Hur snabbt vill folk ha sina cyklar fixade?

– Helst i går. Men vi jobbar så gott vi kan och tar alla cyklar i den ordning de kommer in. ☺

NALEN

DOCENTERNA DELUXE

FRE 5/9

CHAD VANGAALEN

TOR 11/9

PARTIET MED VÄNNER
TURNÉFINAL 2014

FRE 12/9

NICOLE ATKINS

FRE 3/10

HOPSIN

FRE 17/10

IAN HUNTER & THE RANT BAND

LÖR 18/10

**THE HANDSOME
FAMILY**

SÖN 26/10

ROBERT GLASPER EXPERIMENT

MÅN 27/10

GREGORY ALAN ISAKOV

TOR 30/10

ALISON MOYET

SÖN 9/11

REGERINGSGATAN 74. MER INFO OCH BILJETTER PÅ

WWW.NALEN.COM 2014

MED MUMINSKALLE I ROSLAGEN

John Ajvide Lindqvist är övertygad om att alla hans romanfigurer bygger på olika karaktärsdrag hos honom själv. Just vid intervjutillfället pratade han gärna om Benny, hunden i kommande romanen *Himmelstrand*, som han då var "inne i huvudet på". Boken *Himmelstrand* tog lång tid att skriva, det dröjde innan han visste vad det var han ville berätta, men en känsla han hade från början var att schlagermusik av Peter Himmelstrand – han hittade hans låtar på en bensinmacks-cd – skulle finnas med. Musiken har alltid haft sin plats i hans romaner. Just nu lyssnar John Ajvide Lindqvist därför mycket på Julio Iglesias.

TEXT DAVID BOGERIUS FOTO MAGNUS SANDBERG

Det är 25 grader varmt i Roslags-idyllen och ännu en påse grillkol lassas in i bakluckan på en parkerad bil. John Ajvide Lindqvist kommer åkande över parkeringen på en glänsande röd EU-moppe som matchar hans röda byxor. Han ser frisk och solbränd ut och åker före till ett litet kafé ett par hundra meter bort. Parkerar utanför, bland sommarlovsfirande barn med glasspengar, och kliver upp på verandan där nytillredda smörgåsar serveras till kaffet.

Under segelfartygstiden var Gräddö en viktig knutpunkt för handeln, men nu trängs ett sextiotal fritidsbåtar i gästhamnen.

45-årige John Ajvide Lindqvist bor här året om och ser ut att trivas förträffligt. Han är aktuell med den nya skräckromanen *Himmelstrand* och det nästan på dagen tio år efter *Låt den rätte komma in*, succédebuten där hämnanden på tolvårige Oskars överjävliga mobbare kommer i form av en vampyr.

"Beteckningen skräckroman kan kanske skrämja bort en del läsare. Inte för att de vill undvika det otäcka, utan för att skräck fortfarande betraktas som en lägre stående genre hos oss, som en sorts billigt effektsökande underhållningslitteratur. Efter John Ajvide Lindqvist borde just den myten få svårt att leva vidare", skrev Svenska Dagbladets recensent om *Låt den rätte komma in* den 30 augusti 2004.

– Så här i efterhand så är det väl ett faktum att det blev så. Det hade ju getts ut skräck på svenska tidigare men bara på små förlag. Det sålde inget till allmänheten. Men med *Låt den rätte komma in* såg de andra förlagen att om bara manuset är tillräckligt välskrivet så kan det funka även om det råkar vara skräck, säger John Ajvide Lindqvist och stoppar en bit av en färsk köttbullesmörgås i munnen.

LÅT DEN RÄTTE KOMMA IN är i dag en svensk klassiker. En formidabel succé med rättigheterna sålda till mer än 30 länder och filmbolag. Det framgångsrika författarskapet har fortsatt i samma anda med romanerna *Hantering av odöda*, *Människohamn*, *Lilla stjärna* och nya *Himmelstrand*.

– Än så länge tycker jag att det är ganska kul att prata om personerna i *Himmelstrand*. Nästa vecka kommer min frus barnbarn hit så då blir det också lugnt, men efter

det blir det väl lite fler intervjuer. Men jag brukar inte göra så jättemånga att jag blir riktigt utmattad.

Han pratar lite extra gärna om Benny. En av *Himmelstrands* karaktärer som John Ajvide Lindqvist är inne i huvudet på.

– Benny är en hund och det är det som är så praktiskt. Om jag skriver en deckare och skildrar hur en person betar sig så kan det alltid komma en polis och säga "men för fan, du har ju ingen aning, så där funkade det inte alls". Men det kommer ingen hund och säger att "vi tänker inte så där". Förmodligen inte i alla fall. Och det var inte så svårt, jag föreställde mig ett rudimentärt medvetande. Det är som med barn och jag tycker mycket om att vara inne i deras medvetanden i berättelserna. Jag gillar det här med att egentligen kunna uppfatta och

JAG GILLAR DET HÄR MED ATT EGENTLIGEN KUNNA UPPFATTA OCH FÖRSTÅ RÄTT MYCKET, MEN INTE RIKTIGT KUNNA BESKRIVA DET FÖR SIG SJÄLV.

förstå rätt mycket, men inte riktigt kunna beskriva det för sig själv. Så är det ju också med hunden Benny, han har verkligen inte språket. Jag försöker bara beskriva hur hans medvetande kan fungera. Han kan till exempel uppfatta lukter som ingen människa i omgivningen kan känna, vilket gör att jag kan bygga upp en del spänning kring att han vet att nåt nalkas, till exempel rök och eld. Det är bara ett konstaterande för honom som han inte kan kommunicera, men jag kan berätta det för läsaren. På så vis var Benny en väldigt bra karaktär att ha och han tillhör mina favoriter i boken. Han har en relation med en katt som heter Maud och den utvecklas från en aggressiv kamp om områden till nåt annat.

INOM LOPPET AV en halv minut sker sedan några märkliga saker på verandan. John Ajvide Lindqvist får först en rejäl hostattack som följs av att en stor guldbaggeliknande insekt kommer flygande och landar på honom. "Det är en bummel, de är fina", säger han lugnt, men den försvinner lika snabbt som en plötslig vind tar ett bestämt

tag i ett A4-papper på bordet och skickar i väg det med ursinnig kraft.

Frågan är om sommaridyllen bara var en stor kuliss som nu rasar och försvinner i en orkan. Lyckligtvis återgår allt till det normala sekunderna efter att John Ajvide Lindqvist reagerat blixtnabbt och fångat in papperet innan det försvann i väg.

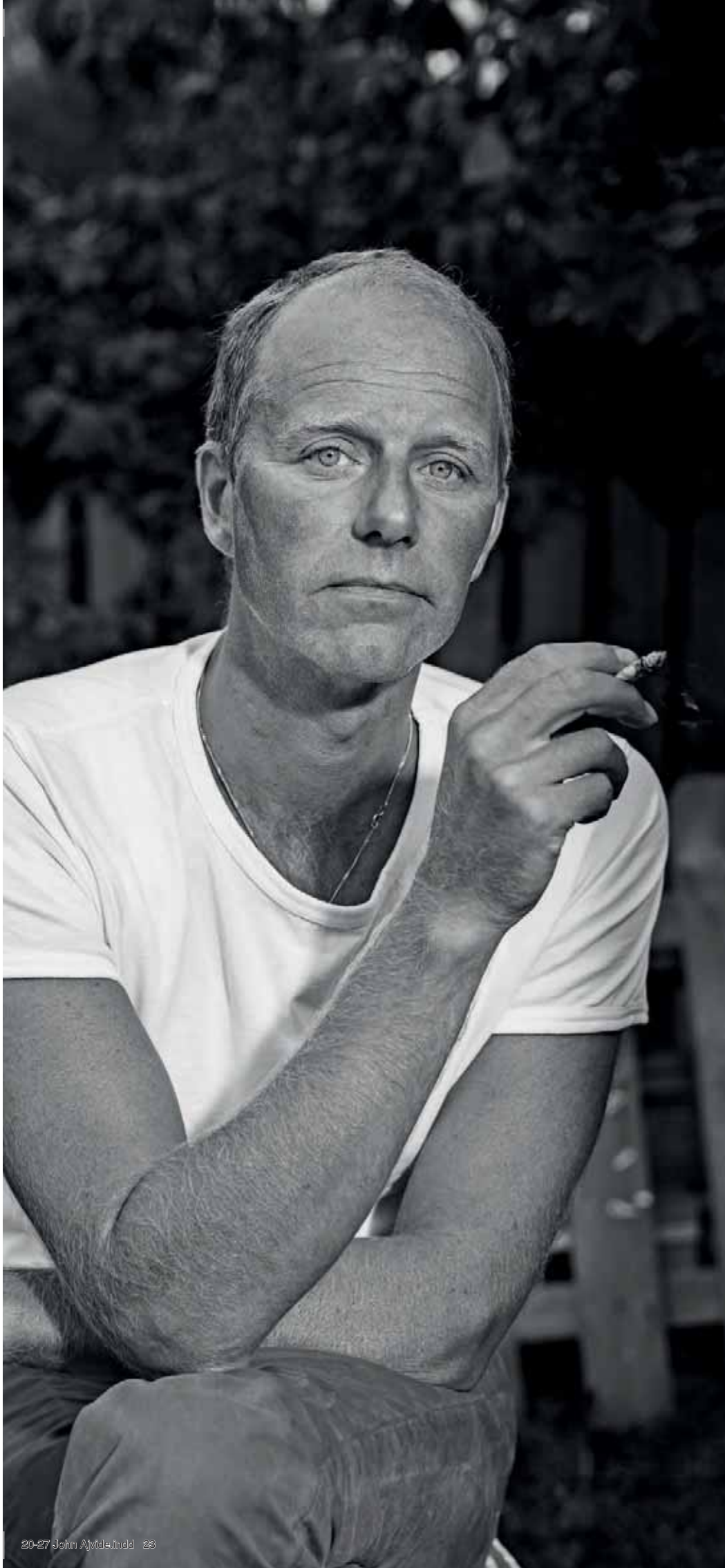
"Var var vi?" säger han och berättar sedan utan omsvep att *Himmelstrand* har tagit tid att skriva. Under ett helt års tid fantiserade han fram monologer i jagform till de olika karaktärerna. Han hade aldrig någon tanke på att ha med dem i romanen utan gjorde dem bara för sin egen skull. Han ville lära känna bonden Lennart, USA-fantasten Donald och de andra figurerna. Det som vid förarbetet med hans tidigare romaner stannat vid 60–70 sidor anteckningar blev den här gången 300.

– *Lilla Stjärna* och *Människohamn* var inte så jävla jobbiga, och framför allt inte *Låt den rätte komma in*, men med *Himmelstrand* tog det väldigt lång tid innan jag kom på vad den över huvud taget handlar om. Jag hade som så ofta ett antal bilder, saker som jag ville

skulle hända, några människor som jag ville skulle vara med och en allmän känsla där bland annat schlagermusik av Peter Himmelstrand ingick. Jag visste att det skulle vara ett gäng husvagnar med människor som plötsligt förflyttas till en annan plats och jag fick den här bilden av en gräsmatta med perfekt kortklippt gräs i alla riktningar. Det är på nåt sätt mycket otäckare än en ödemark eller en öken. För det är inte klokt egentligen. Vadå kortklippt gräs? Det är det mest döda som finns.

Miljön i *Himmelstrand* är direkt plockad ur fantasin, men beskrivningarna av den är högst begränsade och sträcker sig inte mycket längre än till den skrämmande gräsmattan och den blå himlen. John Ajvide Lindqvist kallar det för en ickeplats.

– Det är ganska praktiskt och lite av själva idén med historien. Om man däremot ska beskriva en geografiskt existerande plats så är det väldigt bra om man känner till den. Min nästa bok utspelas delvis på Luntmakargatan där jag bodde när jag var ung. Det var min första egna bostad i ett ohyggligt litet gårdshus, en liten etta utan dusch.

MYCKET AV OSKARS öden i *Låt den rätte komma in* hämtades från John Ajvide Lindqvists egen uppväxt i sjuttiotalets Blackeberg. Han tror att alla gestalter han beskriver i någon mån är han själv.

– Det låter trist och det är klart att det finns författare som observerar människor och skriver en roman utifrån det, men jag tror ändå att man bygger en person utifrån ett karaktärsdrag hos sig själv. Sen utvidgas dragen samtidigt som man lägger till saker som kanske inte alls kommer från en själv. Det kan vara hur personen fungerar praktiskt eller tänker, men i stommen finns det nånting. I *Himmelstrand* finns till exempel en gravt självupptagen fotomodell som har ett väldigt osunt intresse för skräckfilmer. Även om hon är väldigt olik mig som person så kan jag relatera till den relativa självupptagenheten som till exempel kommer sig av att sitta och svara på frågor i en intervju som den här, parat med att jag sitter och tittar på väldigt otäcka skräckfilmer när jag inte kan sova. Hon har fått det draget och sen har jag liksom byggt kring det. Jag vet att det finns nåt av mig i henne, men som alla andra karaktärer så måste hon bli ofullständig. Hon kan aldrig bli i närheten av så komplex som en riktig människa eller jag själv. Det är en fråga om att välja vad det är man beskriver.

Arbetet med *Himmelstrand* komplicerades ytterligare av undertiteln *Den första platsen*. Den utgör första delen av en tematiskt länkad trilogi där Brunkebergstunneln i centrala Stockholm har en betydande roll.

John Ajvide Lindqvist testade att fylla ett stort papper på väggen med anteckningar, utrop och bilder och gjorde även ett halvyckat försök med så kallad Mindnode, där man ritat tankekartor och streck. Historien är enligt författaren själv så skruvad att den krävde tydliga ramar och tydliga spelregler. Mot slutet var allt tvunget att "klicka i ordentligt".

– Även om det flippar ur så får det inte bli så att vad som helst kan hända. Då blir det inget kul. Jag hade suttit fast så jävla länge och även lagt ner allting under en månad och bara satt och redigerade gamla hemvideofilmer. Jag läste lite böcker och gick omkring och var ganska dystert. Jag försökte verkligen att komma i gång men det gick så jävla trögt. "Vad ska den här människan säga och vad ska den säga det för?" Jag hade ingen aning. Till slut så bestämde jag mig ►

för att jag måste skriva tre sidor per dag. De fick bli hur jävla dåliga som helst och jag fick tycka att det var helt meningslöst, men det skulle vara tre sidor. Annars fick jag inte sluta och gå hem.

Efter ett tag blev det fyra och till och med fem sidor på en dag. På tre månader skrevs de sista 200 sidorna av *Himmelstrand*. John Ajvide Lindqvist konstaterar att det blev rätt bra ändå. Tvång var det enda som funkade.

– Nästa bok (med undertiteln *Den andra platsen*) ska ha en annan, lite mer komplicerad och litterär ton, så då räcker det med två sidor om dagen. Jag har kontorstider – om än väldigt korta kontorstider – och sitter i en friggebod på tomten och skriver. Jag tror att det är en ganska tidig variant av friggebod från den tiden då den bara fick vara tio kvadratmeter stor. Det är ganska trångt för att jag har så mycket böcker i den.

HAN ÄRVDE SJÖTOMTEN på Gräddö efter sin far och huset är vinterbonat sedan ett par år tillbaka. Under en så varm och solig sommar som sommaren 2014 är det nästan svårt att tro att det ska vara nödvändigt.

– Jag har haft en riktig "muminsommar" och varit så jävla ledig. Jag har gjort sånt som jag aldrig brukar göra annars och låtit dagarna gå i värmen. Bara åkt ut på havet och lagt mig på en klippa. Annars brukar det alltid vara grejer som händer, men så har det inte varit i sommar, vilket har gjort att min hjärna är lite upplöst. Jag har en muminskalles.

Någon större brist på projekt råder egentligen inte även om ett av dem är lite för hemligt för att knappt ens kunna nämnas – adaptionen av *Bröderna Lejonhjärta*.

– Det har gått fyra år sen min förra roman och det beror ju till stor del på att jag har hållit på mycket med filmmanus och teaterpjäser. Just nu ligger tre filmmanus som jag skrivit i olika stadier av produktion eller ickeproduktion. Förutom Astrid Lindgren-filmen så hålls det på med *Hantering av odöda* och så är det ett danskt produktionsbolag som gör långfilm av en novell som jag har skrivit som heter *Gräns*.

– Självt koncentrerar jag mig på ett pro-

jekt i taget, det är sällan jag håller på med mer än en sak samtidigt. Jag skriver noveller men jag skriver ganska fort, vilket gör att jag kan koncentrera mig på det och sen göra nåt annat. Sen när jag har fått lite distans kan jag gå tillbaka till novelerna och redigera dem. Det vanliga är att om det tar fem sex månader att skriva ett filmmanus så gör jag det gärna på en månad. Det blir lite ofärdigt och så, men det viktiga är att hålla i gång rörelsen och komma till slutet.

Hittills är det bara *Låt den rätte komma in* som har blivit långfilm, men då i både en svensk och en amerikansk version.

JAG BÖRJADE STORGRÅTA FÖR ATT JAG TYCKTE ATT DET VAR SÅ JÄVLA VACKERT OCH SÅ JÄVLA RÄTT.

John Ajvide Lindqvist skrev manuset till den svenska filmen som regisserades av Tomas Alfredson och fick fem guldbaggar, bland annat för bästa manus och bästa regi, på Guldbaggegalan 2009.

– Jag tycker att den är helt underbar, jag älskar den. Min älsklingscenen är när Oskar frågar chans på Eli. Det är så jävla fint. Mitt hjärta höll på att gå sönder när Tomas Alfredson visade den för mig första gången. Jag tycker om den scenen i boken också men han hade höjt upp den ytterligare.

Stora delar av filmen spelades in i ett råkallt Luleå och John Ajvide Lindqvist åkte dit efter några dagars inspelning. Där fick han se ett montage med filmbilder och lite pålagd musik på fem sex minuter.

– Jag började storgråta för att jag tyckte att det var så jävla vackert och så jävla rätt. Jag visste att Tomas Alfredson var bra men inte om han verkligen skulle kunna göra den här historien på ett sätt som jag gillade, men sen jag sett det där montaget så var jag helt lugn. Jag såg bara fram mot att filmen skulle bli klar. Det var en sån glädje.

I **DEN AMERIKANSKA** versionen, *Let Me In*, är Blackeberg utbytt mot Los Alamos i New Mexico. Kritikerna hyllade filmen, liksom skräckförfattaren Stephen King, men det tog ett tag innan den spelat in de pengar den kostade att göra.

– Jag tycker väldigt mycket om den också. Matt Reeves, som regisserade *Let Me In*, var här och hälsade på och han berättade att den har högt anseende i branschen. Han har ju fått göra storfilm nu, *Apornas planet: uppgörelsen*.

Två hyllade filmer och en lika hyllad bok. Ändå var det väldigt nära att det aldrig blev någonting av manuset till *Låt den rätte komma in*. Det refuserades av alla förlag som fick det utan någon antydan om att de ens läst manuset. Det blev "flat out-refuserat", som John Ajvide Lindqvist själv uttrycker det.

– Det var "vi har inte plats i vår utgivning för närvarande" och den typen av svar från åtta tio förlag. Jag hade gett upp när jag ändå skickade mitt manus till Bonniers och Ordfront. Från Bonniers fick jag i alla fall ett svar. De skrev att det fanns en hel del som var bra, det gjorde det verkligen, men att jag skulle ändra det och det och sen komma tillbaka. Ordfront svarade bara att de tog den rakt av. Det var så kul, för Ordfront var det förlag jag helst av allt ville ge ut boken på, men jag trodde inte att de hade den typen av utgivning över huvud taget.

Trots den efterföljande succén kan John Ajvide Lindqvist mycket väl minnas hur det kändes när refuseringsbrevet avlöste varandra.

– Det gjorde mig nedslagen. Jag kan inte säga att jag med friskt mod kämpade vidare, för vid den tiden visste jag inte vad jag skulle göra med mitt liv. Jag hade varit ståuppkomiker under ett par år och sen kunnat leva någorlunda på att skriva texter åt andra, mer kända namn (Lasse Lindroth, Ulla Skoog med flera), men även det började dippa. Det var min hustru som hade jobb men jag tjänade inte särskilt mycket pengar. Jag visste inte vad jag skulle göra ►

JOHN AJVIDE LINDQVIST

FÖDD: 2 december 1968 i Blackeberg.

FAMILJ: Gift med Mia Ajvide, har en son och tre styvsöner.

AKTUELL MED: Nya skräckromanen *Himmelstrand*.

ROMANER: *Låt den rätte komma in* (2004), *Hantering av odöda* (2005), *Människohamn* (2008), *Lilla stjärna* (2010).

NOVELLSAMLINGAR: *Pappersväggar* (2006), *Låt de gamla drömmarna dö* (2011).

BARNBOK: *Sulky och Bebbe regerar okej* (med Mia Ajvide, 2012).

FILMMANUS: *Låt den rätte komma in* (2008).

TEATERMANUS: *Fem kända musiker döda i serierock* (2012), *Ett informellt samtal om den nuvarande situationen* (med Tomas Alfredson, 2012), *Storstugan – En pyromans berättelse* (2014).

UTMÄRKELSER I URVAL: Guldbagge för bästa filmmanus (2009), Svenska Akademiens Harry Martinson-pris (2007), Göteborgs-Postens litteraturpris (2008) Stiftelsen Selma Lagerlöfs litteraturpris (2008).

men jag hoppades på *Låt den rätte komma in* eftersom jag tyckte att det ändå var en rätt häftig historia. Det tyckte min hustru och våra närmaste också, men efter den tionde refuseringen så slås man ändå av tanken att det inte är nån annan som gör det.

NÄR LÅT DEN RÄTTE KOMMA IN äntligen blev utgiven så hyllades den för sitt sätt att belysa mobning som samhällsproblem. Den efterföljande *Hantering av odöda* sågs av många som ett inslag i debatten om främlingsfientligheten. En avsikt som inte fanns.

– Jag skulle bara skriva en berättelse om zombier. Jag utgår alltid från att jag bara ska skriva en skräckhistoria så bra som jag kan. Men jag har också insett att om man tar ett ämne på någorlunda allvar så har det förhoppningsvis andra resonansbottnar än de som är överst. Det var samma sak med *Lilla stjärna*, den utgick bara från en väldigt enkel novellidé om en ung tjej som tycks bli utnyttjad av en manager i musikbranschen fast det i själva verket är hon

som är på väg att suga livet ur honom. Det var själva ursprungsidén men den blev till nåt annat.

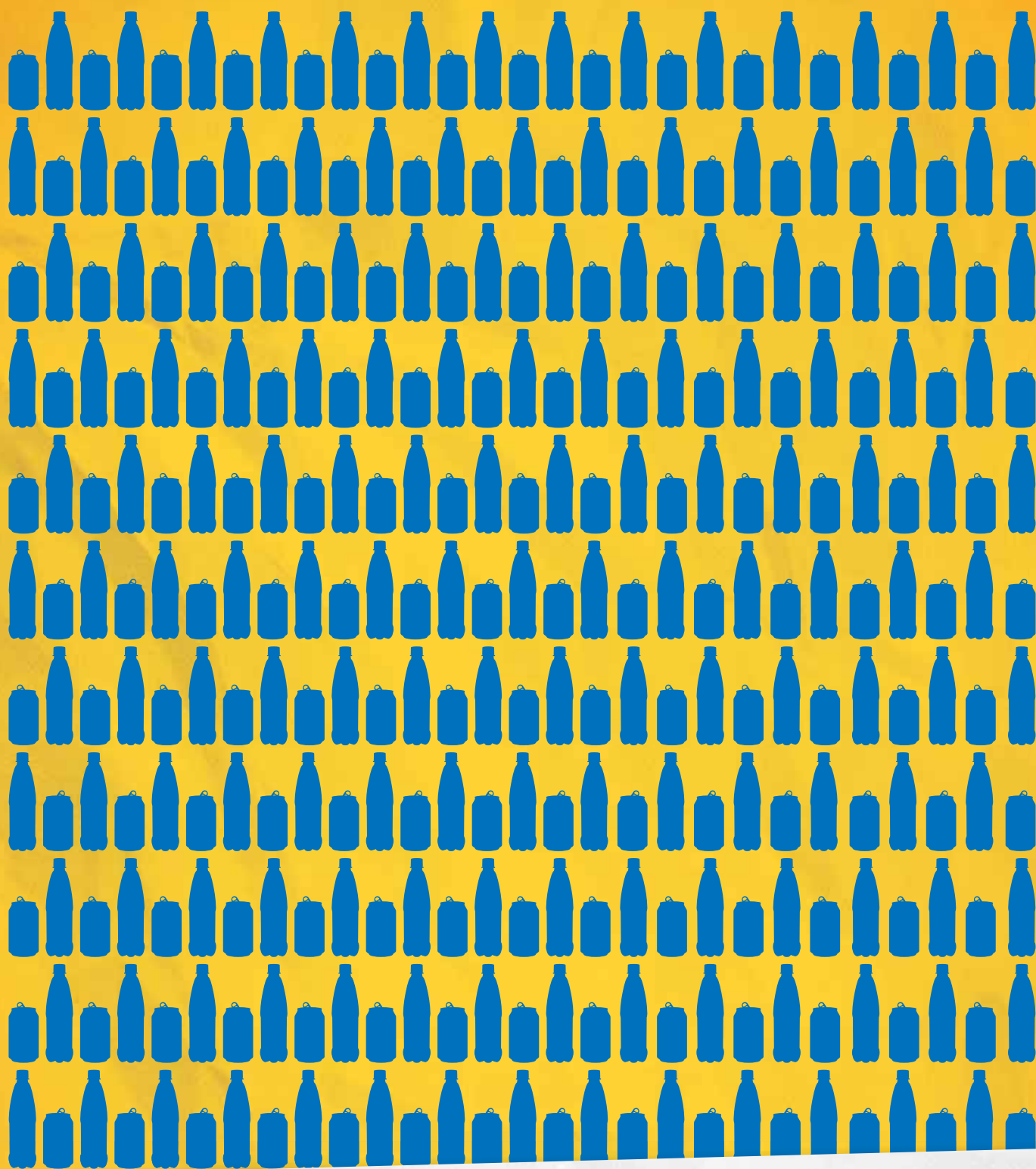
Musiken får ofta spela en betydande roll i romanerna. Lille Oskar i *Låt den rätte komma in* lyssnar helst på dansbandet Vikingarna, men försöker vara tuff som sin äldre granne Tommy och digga Kiss. I *Människohamn* kommunicerar två spöken genom citat från The Smiths-texter och i *Lilla stjärna*, som är döpt efter schlagerlåten med samma namn, spelas "Space Oddity" av David Bowie.

– Bowie ville ha 50 000 dollar för att raden "Ground control to Major Tom, Ground control to Major Tom" skulle få vara med när *Lilla stjärna* översattes till engelska, det hade vi inte råd med. Jag fick skriva att "Space Oddity" spelas i stället. Abbas "Thank You for the Music" fick vi däremot använda i sin helhet. De undrade vilket parti i boken som den skulle användas i och eftersom det är den blodiga slutscenen med borrarerna under Allsång på Skansen så trodde jag att det var kört. Men efter en

vecka kom svaret att jag fick använda texten utan att betala nåt alls. Det är tydligen Björn Ulvaeus som kollar allt sånt där och det gjorde mig så glad att folk bara kan vara schyssta.

TITELN HIMMELSTRAND ÄR en väldigt tydlig blinkning till Peter Himmelstrand (1936–1999), en låtskrivare som John Ajvide Lindqvist upptäckte när han köpte en trippel-cd med Svensktopps hits för att spela i bilen. Nästan alla låtar som han tyckte lite bättre om var skrivna av Peter Himmelstrand (bland andra "Det börjar verka kärlek banne mig", "Det blir alltid värre framåt natten", "Alla har glömt"). Och den enda musik som radion i *Himmelstrand* spelar är mycket riktigt – schlager.

– Det blir en ganska skarp smäll i mötet mellan schlagermusik och det jag skriver om, men det är ingen medveten effekt utan bara mina egna preferenser, nåt som jag råkar gilla. Just nu är jag mycket inne på Julio Iglesias. Han kommer säkert att dyka upp så småningom. 📍

Har du mycket pant? *Vi hämtar den!*

Pantamera kan nu erbjuda gratis hämtning av pant hos privatpersoner, idrottsföreningar, arbetsplatser, kontor eller andra som har stora mängder pant. Pantpengarna behåller ni. Läs mer på www.pantamera.nu eller ring **011-191980** och anmäl intresse för hämtning.

PANTAMERA

Erbjudandet gäller inte för restauranger, pizzerior eller butiker som har möjligheter att skicka pant med sina grossister eller dryckesleverantörer.

Aldrig tidigare har vi sprungit så mycket som nu. Loppen har aldrig varit fler, Stockholms löpevent bara växer och växer och i september startar Lidingöloppet för 50:e gången. Vad är grejen med löpning? Vi pratar med löpexpert, besöker Midnattsloppet och träffar kvinnan som sprungit flest Lidingölopp. **TEXT MARIA HAGSTRÖM FOTO JOEL NILSSON (S.30)**

LÖPANDE LIVET

Det var i en fullpackad tunnelbanevagn på väg mot Ropsten, där de flesta resenärerna bar löpartajts, som jag hamnade mitt emot en gammal kvinna. Mellan rynkorna lyste ett par ögon lyckligt när hon pekade på nummerlappen som satt fast på min tröja.

– Vi ska springa samma lopp, sa hon.

Under de minuter det tog att åka mellan T-centralen och Ropsten berättade hon att hon sprungit många lopp, men att hennes läkare i år hade sagt att hon absolut inte borde springa, risken var stor att hennes kropp inte skulle klara det. Hon kunde dö. Kvinnan böjde sig fram och sa:

– Men vet du vad, då får det bli så. Om det är nånstans jag ska dö så är det i löpspåret. Om jag däremot skulle sluta springa då kunde jag lika gärna vara död.

Tunnelbanan stannade, vi sa "lycka till" till varandra och forslades åt var sitt håll i ett hav av människor, in i bussar och vidare ut på Lidingö. Jag vet inte om hon tog sig i mål. Jag glömde att fråga om hennes namn och jag glömde att memorera hennes startnummer, men jag har flera gånger tänkt på det hon sa. Löpning är inte bara en träningsform. För många är det en livsstil, för en del är det livet. Och att springa ett lopp är inte att ta sig från en punkt till en annan, det är socialt och det är något särskilt med atmosfären när tusentals löpare står tillsammans vid startlinjen, adrenalinets som ökar sekunderna innan startskottet avlossas, för att sedan börja en utmaning samtidigt.

LÖPINTRESSET HAR ALDRIG varit större. Det finns löpskolor, böcker om att springa, appar, bloggar, träningsdagböcker och gymmen har nu för tiden löppass i grupp. Och det har aldrig varit så populärt att springa lopp.

Den 26–28 september arrangeras det 50:e Lidingöloppet och 30-kilometersklassen var fulltecknat rekordtidigt. Sedan den första gången 1965, då 538 löpare startade i sex plusgrader och då täten blev anfallna av jordgetingar, har Lidingöloppet vuxit och vuxit.

– Men man kan se att det går i vågor – där till exempel 2007 och 2011 sticker ut i procentuell ökning, säger Sandra Jansson Bröms, sponsorkoordinator och miljöansvarig på Lidingöloppet. Vi kan även se att löparintresset ökat mycket de senaste åren eftersom antalet lopp har ökat explosionsartat. Fler och fler vill arrangera och det är en stor trend att ha olika teman och annorlunda inriktning, som ColorRun och Tough Viking. Trots det så ökar både vi och de andra stora arrangörerna varje år.

Hon säger att en annan trend är att de kvinnliga deltagarna i 30-kilometersloppet blir allt fler och att tjejerna där gör bättre och bättre tider, samtidigt som de manliga tiderna blir sämre och sämre.

– Det kan jag tänka mig, men vad gäller 30-kilometersklassen är det lite missvisande eftersom det var så få tjejer som sprang

tidigare, säger långdistanslöparen Anders Szalkai. Och de killar som sprang förr, för 15–20 år sen, var de som sprang fort och ville tävla. Nu är det en bredare grupp motionärer.

Anders Szalkai är en av Sveriges mest framgångsrika maratonlöpare, han gör träningsprogram på olika nivåer till flera stora lopp och gav i våras ut boken *Maraton och andra långlopp*.

Lidingöloppet

När 30-kilometersloppet arrangerades första gången hösten 1965 var 644 löpare anmälda, 2013 var det 43 510. **3 500 LÖPARE** kom inte till start, totalt under hela helgen. **ANTAL LÖPARE SOM BRYTER** något av loppet: cirka 300-400. **47 PROCENT** av löparna är kvinnor (under hela helgen). **ANTAL LÖPTA KILOMETER** sedan starten 1965: 15 113 969 (378 gånger runt ekvatorn). **SAMMANLAGD LÖPTID** sedan starten: 156 år och 7 mån. **FYRA LÖPARE** har fullföljt samtliga 30-km-lopp. **SJUKVÅRDEN KRÄVER** omkring 130 personer med specialist-

utbildning. Två ambulanser, tio sjuktransportbilar och två fyrhjulingar. **DET BEHÖVS** 83 210 liter vätska under de tre tävlingsdagarna, 64 000 kanelgiffar, 32 500 bananer och 348 kg saltgurka. **OM LÖPAREN TAPPAR** cirka 8 hg per mil, då har 813 löpare försvunnit genom svettning under 2013. Totalt under alla år: 17 417 stycken. **ANDRA SEPTEMBERLOPP** i Stockholm: Tjejmilen, DN Stockholm Halvmarathon, Järnloppet, Sigtuna stadslopp, Ursviksjoggen, Iform-Loppet, Topploppet, Mälarömlen, Sicklaloppet.

– Jag har hand om träningsgrupper och förut var det där en majoritet manliga löpare, nu är det flest kvinnor, säger han. Det är också mer tjejer som följer mina träningsprogram. Killar kanske tycker att de klarar det bättre själva?

Varför har löpning blivit så stort?

– Det handlar i grunden om samhället vi lever i. Det är stressigt och många har svårt att få ihop sin tid. Löpning är tidseffektivt. Det är grundfaktorn, men så tillkommer det att löpning har blivit mer socialt: man

springer tillsammans, skriver på löpforum och använder sociala medier. Det finns tekniska hjälpmedel och modern utrustning, som gör att löpning tilltalar fler. Förr var det mer en ensamsport, nu är man inte ensam längre. Även om man springer själv kan man dela det på sociala medier och få en klapp på axeln av andra. Det blir en kedjeffekt: man ser att andra springer och tänker att man själv också kan göra det. Och själva loppet har blivit happening.

Anders Szalkai menar att det i dag finns

få huvudstäder som inte har stora lopp och att det är viktigt för Stockholm. Det drar löpare från andra städer och länder och lockar turister. Det blir ett sätt att hålla löpningen inom staden.

EN AV STOCKHOLMS festligaste och folkligaste löp-happenings är Midnattsloppet. Med över 40 000 löpare är det Europas största millopp.

Lördagen 16 augusti står som vanligt tusentals löpare vid Zinkensdamm, sjung-►

Kristina Stannow har sprungit Lidingöloppet 38 gånger.

ALLA SÄGER ATT DET ÄR SÅ JOBBIGT ATT SPRINGA PÅ MORGONEN, MEN JAG HAR VÄL VANT MIG.

Kristina Stannow, 79 år

andes med i Kentas "Just idag är jag stark", det här året klädda i knalliga laxrosa tröjor. Sedan går en karneval fram på Södermalms gator, som fylls på var femte minut när de 22 startgrupperna släpps i väg. I flera timmar färgas Ringvägen, Norra Hammarbyhamnen och backen mot Sofia kyrka rosa. När löparna svänger ut på upploppet – Hornsgatan – kan de få en första skymt av målet som lyser rött och blått vid Bysistorget. Ett

band spelar "The Final Countdown". Och lättningen syns i många ögon. Och tomt stirr i andra. Och någon kräks, för att sedan stappla vidare. Och förbi springer några stora bananer och mumintrollet från maskeradklassen. Och en drake ringlar fram. Och någon sträcker upp armarna och skriker "woohoo". Och en man håller sin hand på kompisens rygg och skjuter honom framåt och ropar: "Inget är omöjligt!". Och Miljö-

partiets Åsa Romson passerar andfådd med ett helt gäng grönlädda personer bakom sig. Och en gammal hjulbent man kämpar, någon utbrister "shit vilken häftig gubbe". Och publiken letar vänner i strömmen av löpare tills de ser laxrosa i kors.

Efter målgången möts löpare i ett endorfinrus, babblar om vad som var jobbigast, kollar mellantider på Runkeeper, tar bilder på varandra och poster på Instagram. Vid Zinkensdamms tunnelbana står den värm-ländska rödblommiga familjen Mononen. Det är Kicki som fått med sig sin man Rolf och dotter Ella hit. Kicki Mononen gick löpskola i våras för att ta reda på om hon hade sprungit med fel teknik och ge löpningen en ny chans. Hon satte upp ett mål – Midnattsloppet. Det kändes som ett kul lopp och det skulle ge dem en liten familjeresa till Stockholm.

– Det är jättebra stämning och jag gillar att det är så mycket musik längs banan. Utan allt det skulle jag nog inte klara av att springa en mil, säger Kicki Mononen innan familjen går ner till tunnelbaneperrongen, som luktar omklädningsrum, för att åka till hotellet.

PÅ EN ANNAN Stockholmsö – Lidingö – bor Kristina Stannow, 79 år. Hon har sprungit många milslopp, hon är faktiskt den kvinna som har sprungit flest Lidingölopp: 38 stycken.

– Det hela började med att min man sprang Lidingöloppet och det är hundra år sen ungefär. Då stod jag där med blåbärs-soppa och tyckte att det var så tråkigt att

se gubbarna springa förbi, tänkte att det är bättre att jag springer själv.

Nästa år sprang hon 15-kilometersloppet.

– Jag sprang i min sons fotbollsdojor, säger hon och skrattar. Skorna var trasiga när jag kom fram, tårna stack ut. Man var inte alls medveten på samma sätt då.

Hon fastnade för Lidingöloppet och tror att hon haft nytta av att hon alltid dansat balett.

– Jag tror att det har gett mig starka ben. Jag dansar fortfarande, men nu är det modern balett kan man säga, inte på tåskor, men vi står vid stängen och gör våra pliéer. Jag tror att all rörelse är bra, bara man tycker att det är kul.

Hon vill att löpning ska vara lustbetonat.

– Jag har mitt skönaste spring på morgonen, när jag är på Fårö om somrarna. Då springer jag längs stranden och tar sen ett morgondopp. Alla säger att det är så jobbigt att springa på morgonen, men jag har välvant mig. Det började när mina barn var små, jag ville hinna ut innan de vaknade.

Lidingöloppet springer Kristina Stannow för att hon tycker att det är vackert.

Vad tycker du om Lidingöloppets ökända backe – Abborrbacken?

– Nu brukar jag gå uppför, ta det lugnt och det sitter alltid någon person där som jag känner som jag kan hälsa på lite grann, vilket är trevligt.

För henne har loppet aldrig varit en jakt på en bättre tid, hon springer aldrig med klocka, men hon har ändå massvis med gånger prickat in den tid som krävs för att få silvermedalj.

Var har du alla 38 medaljerna?

Kristina Stannow börjar skratta högt och sedan sänker hon rösten:

– De hänger på dass.

Ett avslutat lopp brukar hon fira med fest och rödbetssoppa. Hon kommer ihåg det bästa loppet – det var när alla hennes sju barnbarn också sprang, i olika klasser.

– Annars måste jag säga att mina egna har varit dåliga på att heja på mig, det tycker jag att de borde göra i år! Det kanske är sista gången jag springer milen, nästa år är jag 80 år och då får man springa 4 kilometer om man vill. Jag tycker att det känns lite

kort, men vi får se. Jag kommer att springa så länge jag mår bra.

Hur har Lidingöloppet förändrats sedan du började springa?

– Första året var starten på en liten äng bredvid där vi bodde vid Hersby backe. När jag i dag ser den där lilla ängen går det nästan inte att fatta. Tänk hur mycket folk som springer nu, det är nästan så att Lidingö sjunker! Det är kul, det är ju folkfest. Visst sjutton har löpning blivit en folkrörelse. 📍

DÄRFÖR SPRINGER VI

VAR FEMTE SVENSK löptränar minst en gång i veckan.

ENKELHETEN är den främsta anledningen till att man väljer löpning framför andra former av träning. Tre av tio anger att "det är relativt billig utrustning och kräver inga medlemsavgifter".

ÅTTA AV TIO som löptränar minst en gång i månaden anger att det viktigaste skälet är "för att må bra".

(Löparbarometern 2012, gjord av Novus på uppdrag av Löplabbet)

Den som tigger behöver medmänsklighet. Inte förbud.

Ingen väljer att frysa och tigga för sitt uppehålle tvåhundra mil från sitt hemland. De gör det för att det just nu är enda sättet att försörja sig själva och sin familj. Att ett liv på Stockholms gator är bättre än ett liv där hemma är en skam för Europa och ett ansvar för alla länder.

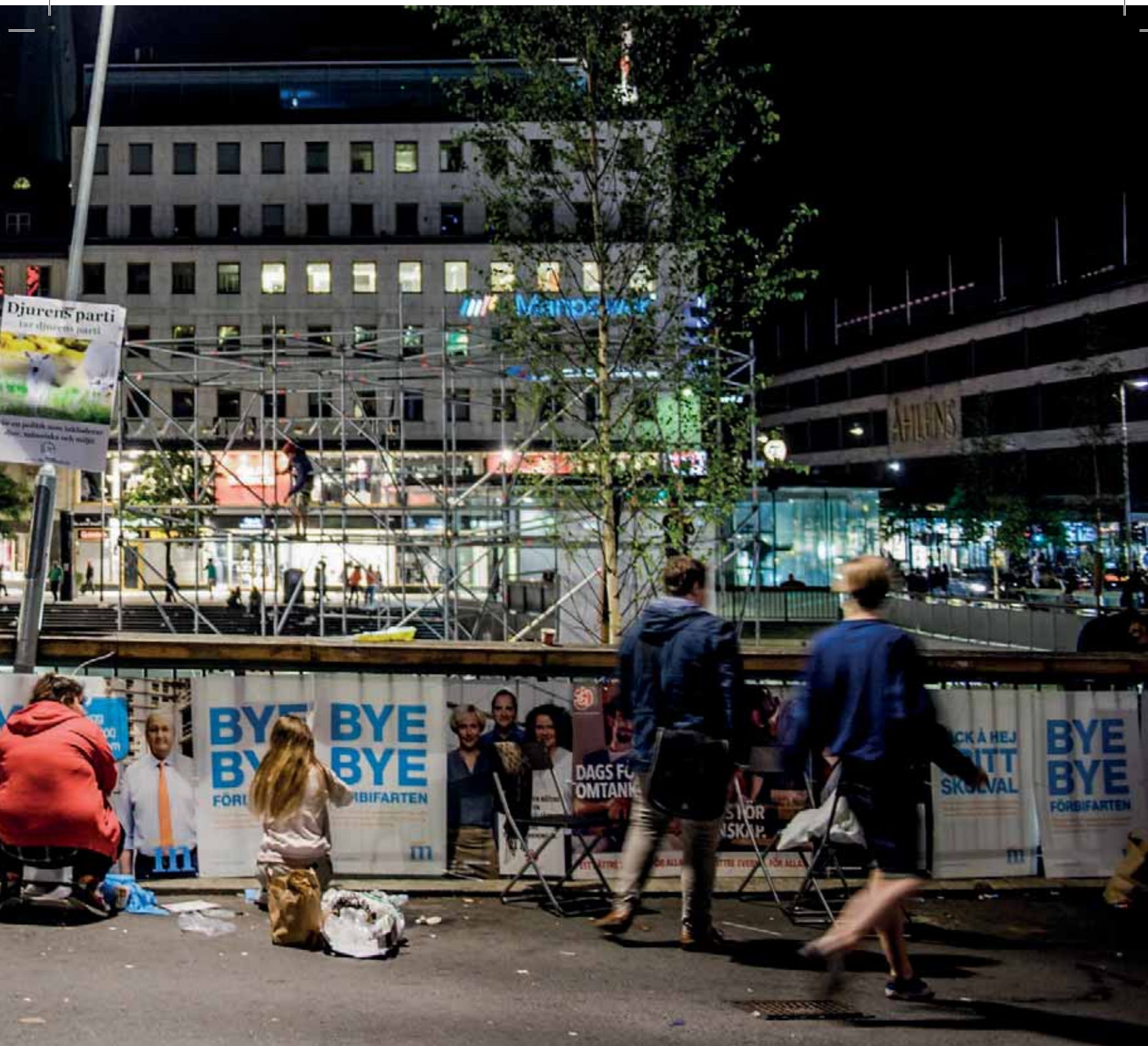
stockholmsbloggen.se
www.folkpartiet.se
info@folkpartiet.se
020-53 53 53

Natten mellan 16 och 17 augusti gick startskottet för att sätta upp valaffischer runt om i Stockholm. Mest eftertraktade är platserna runt Plattan. Där är det huggsexa långt före tolvslaget om vilken affisch som ska synas bäst. **TEXT GERD ERIKSSON FOTO MARC FEMENIA**

AFFISCHVALET

Det finns gäng från alla partier vid Plattan vid Sergels torg natten till 17 augusti, då är det vassa armbågar och god förhandlingsförmåga som gäller. När man hittat bra platser till sina affischer är det bara att sitta och passa dem fram till tolvslaget då de får sättas upp.

Allra hetast är platserna runt den stora trappan och på gången upp mot Kulturhuset.

– Att så många vill ha sina affischer kring Plattan beror på att det är en plats där det rör sig mycket människor och där valstu-

gorna finns. Mediernas rapportering sker också ofta därifrån när de ska ta pulsen på valrörelsen, säger Björn Öberg i Vänsterpartiet.

Andra populära platser är Centralen, Slussen och Medborgarplatsen. Helt enkelt knutpunkter där många människor passerar. Även vid valstugorna vid sista Hötorgsskrapan är det affischtätt.

Att klä stan med sitt politiska budskap handlar inte så mycket om att sticka ut utan mer om att höja temperaturen och visa att det är val.

En mångfald av affischer med olika partiers politiska budskap ger en bra valtemperatur, enligt Björn Öberg i Vänsterpartiet.

DEN SOM VILL sätta upp en valaffisch på offentlig plats måste ansöka hos polisens tillståndsenhet. Polisen i sin tur skickar ärendet vidare till Stockholms kommun som äger marken och har vetorätt. Ärendet går sedan tillbaka till polisen som meddelar beslut till den som ansökt. Riksdagspartierna i Stockholm har sedan flera val tillbaka lämnat in en gemensam ansökan om ►

tillstånd för att underlätta processen för alla parter.

– Riksdagspartierna i Stockholm är faktiskt stjärnan i klassen med sin gemensamma ansökan. Det går smidigt och är betydligt enklare för oss, säger Björn Knutsson på polisens tillståndsenhet.

Var affischerna sitter eller hur många de är bryr sig inte polisen om så länge de inte stör ordning, trafik eller säkerhet.

Stockholms stad, som markägare, har däremot en rad villkor för hur affischerna ska sättas upp, var de får sitta och hur stora

de får vara. De får till exempel inte fästas med annat än plastbelagda band, inte slås ner med pålar i marken och inte heller sättas på utsidan av räcken till broar eller viadukter.

Hur många affischer varje parti sätter upp är deras eget beslut.

Likasa har alla partier oavsett storlek rätt till lika många platser och alla partier är välkomna att söka tillstånd. Men krasst är det så att det kostar att trycka upp valaffischer. Partier med större ekonomiska muskler kan trycka upp fler.

Moderaterna i Stockholm har 40 000 valaffischer som ska upp i länet.

Deras affischer är gjorda av ett slags bubbelplast, till skillnad från förr när affischerna kom på rulle och skulle klistras på masonitskivor. Moderaterna sätter upp sina valaffischer med genomskinliga buntband, men fick inte tag i så många som önskat så på några ställen är det svarta buntband i stället.

Det är frivilliga partimedlemmar som sätter upp valaffischerna i city och deras lokala föreningar som sköter det i övriga

I TENSTA OCH RINKEBY SÄTTER VI INTE SÅ MÅNGA. DE BLIR OFTA NEDRIVNA DÄR.

Ingvar Smedlund, Moderaterna

områden. Moderaterna är självklart med och sätter sina affischer runt Plattan, men de är måna om att synas även på andra platser som passeras av många människor till fots eller i bil.

– Det kan vara Tegelbacken, Norrtull eller Kungsholmen, säger Ingvar Smedlund på

Moderaterna. Men också Skärholmen, Kista och Huddinge. Varje lokalförening väljer själv om och var de vill sätta upp affischer.

Finns det platser där ni inte sätter upp så många affischer?

– Ja, i Tensta och Rinkeby sätter vi inte så många. De blir ofta nedrivna där.

Vänsterpartiet uppskattar grovt att de sätter upp 2000 valaffischer i Stockholms län. Men de tror egentligen inte att man vinner nya väljare på affiseringen.

– Det är mer ett sätt att visa våra väljare att vi är på gång. Vi sätter inte upp så många affischer runt Karlaplan och Östermalms-torg utan fokuserar mer på Skärholmen, Tensta, Skarpnäck, Farsta och Söder, säger Björn Öberg i Vänsterpartiet.

Inte heller Ingvar Smedlund i Moderaterna tror att något parti vinner väljare tack vare valaffischerna. Men han säger ändå att det är ►

fler och fler väljare som bestämmer sig in i det sista och därför tycker han att affischerna ska vara roliga och fyndiga och synas när de sitter där bredvid de andra partiernas.

– När affischerna kommer blir det också en intern stimulans för oss i partierna.

Valaffischer är samhällsinformation och affischerna är varje partis egendom. Skulle ett partis anhängare mer organiserat ta bort ett annat partis affischer skulle det vara ett allvarligt brott mot partiernas överenskomelse sinsemellan.

Det skulle också kunna klassas som stöld av eller skadegörelse på egendom.

Men att valaffischer blir lite skadade i mindre omfattning eller att någon klottrar på dem ibland tycker Björn Öberg i Vänsterpartiet att man får leva med i politiken där folk tycker annorlunda.

Moderaterna har affischfaddrar som har ansvar för tio affischer i närområdet där de bor. De hör av sig om de skadats eller förstörts och ser till att de kommer upp igen. Dessutom brukar allmänheten ringa till

partierna och meddela om en affisch ramlat bort eller skadats.

– Det är en fråga om yttrandefrihet att valaffischerna får sitta uppe. Dessutom är det kostsamt för partierna när de förstörs, säger Ingvar Smedlund i Moderaterna.

Blir du glad när du ser era affischer på stan?

– Nja, man är väl lite nördig. Jag kollar mer om de sitter rakt och kan störa mig på om de har svarta buntband i stället för genomskinliga.

ORDET AFFISCH KOMMER från latinets affigere och betyder fästa vid. Vilket är passande för buntbanden som affischerna fästs med sedan ungefär 15 år tillbaka. Tidigare spikades de på bockar, surrades med ståltråd eller sattes på träpinne och slogs ner i marken.

Den 21 september måste alla affischer och buntband i stan vara bortplockade. Är det något parti som glömmat att ta ner en enstaka affisch så gör trafikkontoret det åt dem, annars får partiet en påringning om att de har affischer att plocka ner.

AFFISCHREGLER

AXPLOCK UR STOCKHOLMS STADS villkor för valaffischering på offentlig plats.

- Affischerna får inte sättas upp så att de skymmer vägmärken eller vägvisning eller är trafikfarliga.
- Affischerna får inte sättas eller fästas på träd, trafikstolpar eller vägmärkesstolpar.
- Affischerna får inte sättas upp genom att en stolpe slås ner i marken.
- På räcket vid Sergels torg mot Plattan: affischerna får sitta på utsidan av räcket, vända mot trafiken, men inte på insidan vända mot Plattan.
- Om affischerna sätts upp på belysningsstolpar eller räcken får fästena inte sättas fast i själva stolpen. Fästena måste vara plastbelagda så att stolpens ytbeläggning inte skadas. Max ett affischpar per belysningsstolpe.
- Affischerna får inte vara mer än 140 cm breda och 120 cm höga.

– Det kan vara så att de glömt att ta ner på ett ställe, vilket är förståeligt. Men partierna brukar vara bra på att plocka ner sina affischer, säger Karin Hebel på trafikkontoret.

BLI EN DEL AV NORDENS STARKASTE MATCHUPPLEVELSE!

Hammarby - Syrianska

Söndag 21 sep. 18:20

Hammarby - Sirius

Söndag 28 sep. 18:20

TELE2 ARENA

Biljetter köper du dygnet runt på hammarbyfotboll.se, i SGA:s ServiceCenter vid SkyView måndag - fredag kl. 09.30-18.00 och lördag - söndag kl. 10.00-16.00 eller via SGA:s CallCenter på telefon 0771-31 00 00 måndag - fredag kl. 09.00-18.00 och lördag - söndag kl. 10.00-14.00.

**HAMMARBY
FOTBOLL**

Akrobaten Olle Strandberg kraschade. I en trippelvolt bröt han nacken och blev förlamad från halsen och ner. Men han tog sig tillbaka till cirkusvärlden – nu som regissör och aktuell med föreställningen *Underart* på Dansens hus, en hyllning till kraschen.

TEXT MARIA HAGSTRÖM FOTO SOFIA RUNARSDOTTER

HAN HYLLAR SIN KRASCH

Det är alltid en risk att hålla på med akrobatik. Men akrobatik hade Olle Strandberg ägnat sig åt i hela sitt liv och trippelvolt hade han gjort oräkneliga gånger. Så det var inga konstigheter när han 27 december 2005 skulle hoppa språngbräda och göra en trippel bakåtvolt under uppvärmningen inför H.C. Andersens *Havfruen* på Dansens hus.

– Jag gjorde bara mitt kneg, att snurra runt, säger Olle Strandberg.

Men något blev fel, han fick inte tillräcklig rotation, tappade bort vad som var golv och vad som var tak. Det som skulle bli tre varv i luften blev två och ett halvt.

– Det var från sju meters höjd, som den här takhöjden ungefär, säger han och tittar upp i det höga taket i Cirkus Cirkörs stora replokal i Alby. Jag landade upp och ner och hörde hur nacken gick sönder. Sen var det som att jag svävade, tills jag förstod att sinnet och kroppen inte var tillsammans längre. Jag var förlamad från halsen och ner.

Det är den kraschen som föreställningen *Underart* handlar om. Medverkar gör artister med bakgrund inom cirkus och dans och indiepopduon Ripple & Murmur som specialskrivit livemusik.

– *Underart* är en cirkusföreställning, men

med musikfokus. Det är ett spejsat elektrokiskt ljudlandskap, säger Olle Strandberg.

Den 1 oktober kommer *Underart* till Dansens hus, till den scen där olyckan inträffade.

OLLE STRANDBERG HADE tur den där decemberrdagen. Han hade kunnat förbli förlamad.

– Men ska man bryta nacken ska man göra det i Stockholm, säger han och förklarar att det på Karolinska sjukhuset finns en specialklinik för ryggmärgsskador, en av de bästa i världen.

Där låg Olle Strandberg i en sträckbänk för att kotorna skulle komma på rätt plats, han opererades, metall och skruvar sattes in.

– Första veckan var hemsk. Jag hade nervsmärtor, kunde inte röra mig och visste inte hur mycket av kroppens funktioner jag skulle få tillbaka. Det var många som kom förbi: morsan och cirkusvänner och jag fick samtal från min farsa som jag inte hört ifrån på 15–20 år. Folk från hela livet dök upp, ända från lågstadiet. Det var som att hela livet passerade revy där på sjukhuset.

Efter en vecka började han känna lite pirringar i kroppen. Och efter två veckor hade han börjat röra på ena axeln och handen och stödjat sig på benen.

– Då tänkte jag att jag ska tillbaka till cir-

OLLE STRANDBERG

ÅLDER: 30 år. **YRKE:** regissör och konstnärlig projektledare på Cirkus Cirkör. **AKTUELL MED:** föreställningen *Underart*, som har urpremiär 12 september på Stora teatern i Göteborg och Stockholmspremiär 1 oktober på Dansens hus.

kusen, att det bara var en fråga om tid. Jag skulle hoppa språngbräda igen.

I dag anses han vara återställd. Men han kan fortfarande vakna mitt i natten, få panik och tro att han är förlamad. Några

minuters skräck innan han inser att han känner armen och att han fortfarande lever. Kroppen fungerar. Men att hålla på med akrobatik på en professionell nivå fungerar inte längre.

– Jag var tvungen att sluta och jag släppte cirkusen i några år. Men jag är verkligen en cirkusperson.

Hur är en cirkusperson?

– Det är människor som verkligen spränger gränser, som vill utforska vad kroppen kan göra, hur man kan hantera gravitationen och samarbeta med andra. Det är väldigt tydliga metaforer för mycket man vill göra i livet. Envishet, balans, tillit och att våga göra saker fast det finns en potentiell risk. Det är också det som är det häftiga med att se cirkus: när det finns en risk så kommer en närvaro som man kan känna i hela rummet. Allt händer precis här och nu. Man är i nuet väldigt mycket eftersom man måste vara jättekonscenserad.

Men han menar att cirkusmännskor förmodligen då och då funderar på "vad fan man håller på med".

– För cirkus kan till synes vara irrationellt. Varför står jag på händer hela dagen när andra sitter med papper och tjänar mycket pengar? Men det är lika irrationellt egentligen.

Att hålla på med cirkus är något Olle Strandberg velat hela livet, sedan han som åttaåring upptäckte hobbyhyllan på biblioteket i Blackebergs centrum. Där fanns trolleriboken. Till biblioteket tog han med sig kort och mynt och testade tricken i boken.

– Min morsa kopplade ihop trolleri och jonglering och gav mig jongleringsbollar. Jag började träna och när Cirkus Cirkör startade när jag var tolv hoppade jag genast på det. Blev helt hooked.

I DAG ÄR Olle Strandberg konstnärlig projektledare och regissör på Cirkus Cirkör och har tidigare gjort föreställningen *Undermän*, som handlar om basen i parakrobatik, de som står under och lyfter sin partner. Men *Undermän* handlar om dem som mist sin partner och därmed sina karriärer och drömmar.

– Min nya föreställning är inte en dokumentär historia om mig, även om den utgår från min krasch. Den handlar om att förlora allt och köra en ny väg. Det kommer nåt livsbejakande från kraschen, det är inte en sorgesång. Det är ... man bryter nacken och allt fortsätter. Det är en jätteliten sak i världen, men det är min största historia. Och tillsammans gör vi en hyllning till den och till vägen framåt.

**VARFÖR STÅR
JAG PÅ HÄNDER
HELA DAGEN NÄR
ANDRA SITTE
MED PAPPER OCH
TJÄNAR MYCKET
PENGAR?**

SÄLJ PÅ AUKTION

Våra experter hjälper såväl privatkunder som företag med försäljning av:

- Enstaka föremål och hela bohag
- Dödsbon
- Företagsflyttar
- Avyttring av utställningsmöbler, lager och nyproduktion
- Konkurer och mycket annat

**KONTAKTA OSS IDAG FÖR EN GRATIS VÄRDERING
ONLINE ELLER BESÖK GÄRNA VÅRT AUKTIONSHUS**

VI HAR
ÖPPET SOM
VANLIGT
UNDER
SOMMAREN

**LADDA NER VÅR
PRISVINNANDE APP**
Inom några få minuter är
du redo att lägga bud
eller sälja varor.

Lauritz.com
A bid better

AUKTIONSHUSET LAURITZ.COM STOCKHOLM · Slakthusgatan 22, Globen · Tel 08-68 69 880
stockholm@lauritz.com · Inlämning och visning mån, tis, ons, fre 11-18 · tors 11-19 · lör 10-15

STOLT SAGT OCH GJORT

ILLUSTRATION: LOTTJA SJOBERG

Jag visste ingenting om Eliseo Hernandez Moreno då. Jag satt som nyinflyttad i Stockholm – anlände fem dagar innan – i en lägenhet på Hagagatan och tittade ut på gathuset tvärs över gården och snön som då och då, i ridåer och flak, rasade ner från taket. Emellanåt drog snön med sig några istappar från hänggrännen och de splittrades mot marken med en mer klirrande ton jämfört med den blöta snöns lata duns.

Egentligen vet jag inte så mycket mer om honom i dag.

Men när jag slog ihop Ulf Lundells kommande roman *Visen-terna* tog jag en promenad utmed vattnet och det var precis när jag svängde in på vägen mellan husen och vände ryggen mot bron som jag kom att tänka på en rad i boken – inte ordagrant – som handlade om att komma till någon sorts fred med nuet och att lämna någonting betydande efter sig.

En regnrock på en galge. Några skrivna rader. Ett barn. En grävd brunn.

Från tv:n i rummet intill där jag nu sitter och skriver detta – övre tonåringar i soffor och stolar, dämpad belysning, volymen i övre kvartil – dunkar dumheter ur trutarna på deltagarna i *Paradise Hotel* och det surrar om telefonerna när nya händelser hör av sig. De – varken de som tittar på eller de som betittas – har i nuläget en tanke på vad de lämnar efter sig; de är mitt i början av livet och vingarna prasslar under jackorna och den enda riktning som finns är framåt.

Men vissa kapas mitt i steget. Vissa tar sig aldrig ut och bort och i väg. För att de inte kan, inte har möjligheten, för att deras liv råkade utspelas på en plats där möjligheterna var färre, för att det finns en osynlig – fast väldigt synlig – ordning som bara egentligen är skam och ohyra men som har sitt givna utrymme: värdet av ett liv. Och vem som bestämmer det. Och färgen på det.

NÄR JAG KOM hem från promenaden efter bokläsningen skummade jag Twitter och tog mig vidare och skotten i Ferguson, Missouri var överallt. Ännu en plats och ett namn, Michael Brown, att lägga till andra. Som Fruitvale Station. Eller Amadou Diallo. Eller Romario i Husby. Eller de båda pantrarna i Biskopsgården.

Nationalgardet på väg till Ferguson nu. Afroamerikansk stadsdel, vitt styre, vit polis, ökad beväpning, ökade klyftor – de enda som inte är förvånade över det som skett är de afroamerikanska invånarna.

Till slut hamnade jag – det gick via länkar och drivved från artiklarna om Ferguson – på en hemsida som Texas Department of Criminal Justice nyligen sjösatt.

Och löpande uppdaterar.

Det var där jag skrollade mig ner och hittade namnet Eliseo Hernandez Moreno, en då 27-årig gräsklipparmekaniker från Donna, Texas. Jag letade vidare och fann en artikel om honom från New York Times, daterad 4 mars 1987.

Alltså samma dag som jag satt och följde dagsmejans härjningar på gathustaket mitt emot.

Klockan 12.12 den dagen inleddes avrättningen av honom med

**DE ÄR MITT I BÖRJAN
AV LIVET OCH VINGARNA
PRASSLAR UNDER
JACKORNA OCH DEN
ENDA RIKTNING SOM
FINNS ÄR FRAMÅT.**

Och ibland faller snö från ett gathustak. **S**

BORLÄNGE | GÄVLE | GÖTEBORG | HALMSTAD | HAPARANDA
HELSINGBORG | JÖNKÖPING | KARLSTAD | KRISTIANSTAD | LINKÖPING
LULEÅLUND | MALMÖ | NORRKÖPING | STOCKHOLM | SUNDSVALL
UPPSALA | VÄSTERÅS | ÖREBRO | ÖRNSKÖLDSVIK | ÖSTERSUND
WWW.NATURKOMANIET.SE

Peter Stenevald tar med oss på en promenad i Gamla stan. Här hängde han som 20-åring, här har han burit möbler nerför smala trappor och glott på folk och hit tar han ibland med sig Situation Sthlm.

BERÄTTAT FÖR **MARIA HAGSTRÖM** FOTO **ANNA-KARIN NILSSON**

MIN PLATS

är är häftigt. Finns många små butiker, fina gator och turister. Jag har suttit på Stortorget ibland och glott på folk. Det finns alltid något att se. Nyss såg vi ju en kille hålla en hink med vatten och is över sig. Det händer så mycket konstigt.

Vid Brända tomten finns det en restaurang där det jobbar skitrevliga tjejer. Jag brukar ibland få något att stoppa i magen. Sist fick jag en så jävla god sallad med kycklingklubba, godaste jag ätit på länge.

Jag skrev in mig som tidningsförsäljare för fyra år sedan. Kommer ihåg att jag precis hade dragit ut alla mina tänder, som blivit förstörda av amfetamin. Det skulle bli så bra med en protes, sa tandläkaren, men när jag kom till tidningen kunde jag knappt prata eller säga mitt namn. Nu säljer jag Situation Sthlm vid Kungens kurva, i Huddinge centrum och på Hökens gata på Söder. Men när det är nytt nummer tar jag den till Gamla

stan. Jag har svårt att stå stilla, vill att det ska röra på sig. Därför har jag bland annat haft arbete som flyttjobbare. Då och då fick vi en flyttning här i Gamla stan. Det var inte kul, det är så jävla lågt i tak, smala trappor och gator.

Jag växte upp i Bagarmossen. Det var väl rätt bra där. Jag kommer ihåg när morsan skjutsade mig genom skogen i en barnstol ner till kolonilotterna i Skarpnäck där mor och morfar bodde. Men morsan åkte på stryk av min plastfarsa och hon började dricka. Min farsa träffade jag inte på 30 år, men när jag fyllde 43 dök han upp. Jag blev så chockad att det första jag gjorde var att gå ner till hembrännaren i källaren och ta en stor sup.

När jag var ung var jag mycket i Gamla stan också. Man åkte hit, gick ner till bolaget och köpte några bira. Vi brukade cykla ett helt gäng genom Gamla stan och till Skansen där vi plankade in. Vi gjorde alltid roliga grejer. 🍷

Sommarprat i Radio Totalnormal

"PSYKISK OHÄLSA GÅR SOM EN RÖD TRÅD"

"OM JAG VORE sommarpratare...", den tanken har Selene Cortes tänkt många gånger och såg nyligen till att bli det – sommarpratare, fast i Radio Totalnormal. Det är precis som ett vanligt sommarprat, med berättelser från livet och musik, men "Om jag vore sommarpratare..." handlar om psykisk ohälsa.

– Tanken har funnits i några år, att det vore spännande att göra ett program där psykisk ohälsa går som en röd tråd, säger Selene Cortes. Jag är ett stort fan av sommarprat och tycker om uppbyggnaden av programmen. Många tar redan upp psykisk ohälsa där, men i våra sommarprat bygger vi historierna kring det.

Projektet är ett samarbete mellan Radio Totalnormal, en radioshow av personer som har erfarenhet av psykisk ohälsa, och kampanjen Hjärnkoll.

– Syftet med Hjärnkoll är att förändra attityder till psykisk ohälsa, och för att göra det berättar vi våra historier, säger Selene Cortes. Till programmet har jag försökt hitta människor som är bra på att prata och skriva, men som också har olika historier. Vi skulle egentligen vara fem sommarpratare, men två killar föll bort på grund av att psykisk ohälsa är som det är. De mådde inte bra och behövde prioritera annat.

Sommarpratarna blev de tre Hjärnkollsambassadörerna Tove Lundin, Agneta Werner och Selene Cortes.

AGNETA WERNER PRATAR om självskadebeteende och strävan efter bekräftelse. Och om ätstörningen, sockerberoendet, som fungerat som ett alternativt rakblad. "Jag köpte godis, kakor och glass. I allt större mängder. Jag fullkomligt dränkte min känsla av övergivenhet och ångest", säger hon i programmet.

Agneta Werner har mer än tio års erfarenhet av att från och till vara i slutenvården. Hon berättar om hur bemötandet kan vara olika och om vad som hjälpte och vad som hade motsatt effekt.

Tove Lundin, som presenterar sig som journalist, författare och psyko, pratar om hur det är att ha adhd och bristande impulskontroll, närminne och koncentration. "Och rastlösheten och de platser den tagit mig till i

Selene Cortes.

Hjärnkoll är en nationell kampanj som arbetar för ökad öppenhet kring psykisk ohälsa. Kampanjen drivs av Myndigheten för delaktighet och nätverket Nationell samverkan för psykisk hälsa. **RADIO TOTALNORMAL** är ett närradioprogram av personer med erfarenhet av psykisk ohälsa. De direktsänder torsdagar klockan 14–15:30, inför publik, oftast på Fountain House Stockholm. Programmet kan höras på 101,1 MHz och på hemsidan. "OM JAG VORE SOMMARPRATARE..." finns på: radiototalnormal.se och Itunes.

världen. Om hur inget riktigt blir som man har tänkt sig, men ganska bra ändå. Till och med lite bättre."

Hon berättar om när den inre debatten blev för häftig och hur hon har försökt fly från sig själv. "Om man hela tiden springer så kraschar man till slut." Men hon säger också: "Det finns hjälp och det blir bättre, det är därför jag valt att berätta."

"Om jag vore sommarpratare..." är gripande program, som kan ge en "normalstörd" person mer förståelse av hur det är att leva med psykisk ohälsa. I programmen finns också humor och hopp och en hel del igenkänningsfaktorer. Det är trots allt en av fyra personer som någon gång drabbas av psykisk ohälsa.

– Mitt sommarprat handlar om utmattning, föräldraskap och identitet, säger Selene Cortes. Och om hur svårt det är att skapa en stabil tillvaro när man haft en rörig

uppväxt och om den oerhörda skulden när man vill så mycket för sina barn men varken har verktyg eller ork. Det är svårt att få livspusslet att gå ihop, jag träffar dagligen kvinnor i riskzonen för utmattning.

SELENE CORTES HAR jobbat som ambassadör för Hjärnkoll sedan hon för några år sedan bestämde sig för att "komma ut ur garderoben som psykiskt sjuk".

– Begreppet psykiskt sjuk är så laddat. Är personen opålitlig, farlig? Det är ju extremt få som är det. Men attityderna är stigmatiserande, säger hon.

Blir det fler sommarprat?

– Det här var ett projekt och inget mer är planerat just nu. Men det vore kul om vi kunde göra vinterprat också.

MARIA HAGSTRÖM

Det du inte visste om Kronofogden

Många känner rädsla eller obehag när de hör talas om Kronofogden. Vem vill ha kronolle efter sig? Men de 2300 personerna som jobbar på Kronofogden är trötta på bilden som många har av myndigheten. Den vill man ändra på, och för att bryta fördomar har en broschyr sammanställts: "Allt du inte visste om Kronofogden".

"Vi har ett brett och många gånger svårt uppdrag. Det går att beskriva som att vi hjälper den som inte fått betalt att få det han eller hon har rätt till. Men ett lika viktigt uppdrag är att värna om den skuldsattas rättigheter och att vara ett stöd i att hitta tillbaka till ett liv med balans i ekonomin."

De menar att Kronofogden inte är ute efter människor – utan i stället arbetar för att göra nytta i samhället.

"Vi vet att bilden av en överskuldssatt som en slarvig lyxkonsument ofta inte stämmer. De allra flesta vill göra rätt för sig och väldigt få människor sätter sig frivilligt i en situation där utgifterna är större än inkomsterna. Våra erfarenheter visar att risken för att tappa kontrollen över ekonomin är som störst när det händer något oplanerat, som till exempel skilsmässa, arbetslöshet eller långvarig sjukdom."

Broschyren tar upp klassiska myter och bemöter dem, till exempel "Det är kört när man fått en prick". Och den som hade bilden av fogden som äldre män i grå kostym har fel – två av tre kvinnor och medelåldern är 44 år.

Broschyren går att hitta på kronofogden.se.

MARIA HAGSTRÖM

8 kilometer eller mer, så långt går en tredjedel av heroinanvändarna varje dag. Det har den brittiska professorn Joanne Neale tagit reda på. Den ständiga jakten på narkotika är en anledning till att många rör sig mycket, uppger Svenska Brukarföreningen. De är mer fysiskt aktiva än förväntat. Tre månader efter att personerna påbörjat substitutionsbehandling var mer än hälften aktiva i olika sporter, som badminton, bowling, cykling, dans, fotboll, gym och yoga.

MINA DRÖMMAR

KONSTNÄR

KREATIVITETEN HAR SITUATION

Sthlms försäljare Calle Sahlström ärvt efter sin konstnärliga mamma. Men han säger att den också kommer från hans fars släkt, för att de var "odygt".

– Med odygd menar jag att de tycker att de kan och vill göra saker själva, följer sitt eget hjärta så mycket som möjligt. Det kommer nåt kreativt ur det, säger Calle Sahlström.

Han älskade att rita som barn. Han minns att han ständigt bad om fler papper att rita på, tills hans mamma försåg honom med tjocka pappersrullar som det aldrig tycktes finnas något slut på.

– Morsan var hemmafru, och när hon skulle laga mat om dagarna satte hon alltid på radion. Jag brukade sitta där vid bordet och rita utifrån det som berättades på radio. Sa de att smugglare hade tagits fast, ja då gjorde jag båtar.

Han minns också att han tyckte om att rita flygplan, bilar och bokstäver, mest med blyerts. I skolan fick han ofta höra att han var bra på det och han fick en femma i teckning.

– Jag ville bli konstnär. Jag tänkte att det var ett fritt yrke där man kan göra lite som man vill.

AV SIN MAMMA fick Calle Sahlström i tonåren böcker om Zorn och Carl Larsson som han studerade. Och efter lumpen och två års jobb på hushållningssällskapet lämnade han sin uppväxtort Härnösand för att förverkliga sina drömmar.

– Konsten fick mig att flytta till Stockholm, säger han.

Två år i rad sökte han till Konstfack, men kom inte in. I stället har han gått kulturvetarlinjen i ett halvår samt "konst- och miljöskola" på en folkhögskola.

– Jag försökte bli konstnär ett tag. Då målade jag mest akvarell, men jag sålde mer av mina oljeregjer. Men det var svårt att klara sig på det.

Calle Sahlström försökte också att jobba med musik.

– Jag tänkte att i Stockholm måste

MARIA HAGSTRÖM

det finnas hur mycket folk som helst att spela med. Vi hade ett band och fixade replokal i Fryshuset, men det var svårt att få alla att vara där samtidigt och att få spelningar.

Däremot har han spelat mycket på gatan, med sin gitarr. Där har han också försökt sälja konst.

– Jag gjorde teckningar av Gamla stan. Små tavlor, som skulle vara lätta för turister att ta med. Jag satt vid Stadshuset när turisterna kom, men de gick med kamerorna riktade uppåt och såg inget som fanns nere på backen. Nej fy vad less jag blev till slut. Jag packade ihop och åkte.

Han har också suttit på gatan och målat. Faktiskt också direkt på gatan.

– En gång tog jag en blå biljardkrita, målade norrsken på Sveavägen

och skrev "Svidtyot" under. På sanskrit betyder det "annan strålgång". Jag älskar norrsken, såg det mycket under uppväxten.

helt bibliotek med kosmisk litteratur som jag hade samlat, hade gått till biblioteken när de sålde ut gamla böcker ingen ville låna. Bohaget

KONSTEN FICK MIG ATT FLYTTA TILL STOCKHOLM

Har du kvar gamla målningar?

– De försvann när jag blev vräkt 1995. Bohaget hamnade i containrar och jag hade tre månader på mig att hämta det, men jag hade ingenstans att ta vägen med allt. Orkade inte ens åka dit, det bara vände sig i magen när jag tänkte på att jag inte kunde ta med mig mer än det jag kunde bära i famnen. Jag hade ett

hamnade på soptippen och all min konst brändes upp.

Tecknar du nåt idag?

– Ibland. Men nu är det mest gitarren som gäller, har med den överallt. Tecknandet och gitarren betyder ungefär samma sak för mig: jag går helt in i det och kan koppla bort allt annat en stund.

MARIA HAGSTRÖM

CITAT

”Jobbade som rammakare ett tag. Jättekul! Ibland bad folk om fula inramningar, som blå ram som inte passade till motivet. Oftast lyckades vi övertala dem, annars fick de gå annanstans.”

”När jag var liten sprang vi och lekte i skogen, då ville man bli cowboy. Jag trodde att de var hjältar. När min syrra berättade att de var svin som mördat indianer sprack cowboy-drömmen.”

”Där jag bor nu, i Vinsta, har de bestämt att de ska bygga den där förbifarten. Kommunen har sagt att vi ska flytta, jag vet inte när. Skulle vara skönt att känna lite lugn och trygghet.”

PETER NILSSON

- Jag ska rösta.
- Att man inte skickar ut folk på gatan, vräker och kryssar bort folk från boenden. Den sociala biten är viktig för mig.
- Nej. Jag har röstat då och då.
- Lyssnar på radio, tv, tidningar, nätet ibland.

1. Ska du rösta i valet?
2. Vilken tycker du är den viktigaste politiska frågan i dagsläget?
3. Röstade du i förra valet?
4. Hur håller du dig politiskt informerad?

Andra söndagen i september är det val till riksdagen, landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige. Situation Sthlm frågade därför sju tidningsförsäljare om deras politiska vanor.

TEXT **ULF STOLT** FOTO **MARC FEMENIA**

SJU RÖSTER FRÅN GATAN

ROBERT PETTERSSON

- Ja, jag ska rösta.
- Bekämpningen av högerpopulismen, extremhögern måste stoppas.
- Jag har röstat i alla val, inte EU-valet senast men annars.
- Via tv, radio, följer debatter, internet, jag har varit politiskt aktiv i olika antifascistiska organisationer.

ROBERT MELANDER

- Inte bestämt mig ännu. Vet inte när jag bestämmer mig. Eller om.
- Rött eller blått spelar ingen större roll för mig.
- Inte röstat de senaste två valen.
- Via tidningar, debatter ibland som sändningarna från Almedalen, radio – har man P3 på får man ju nyheter och sånt också.

KURT EHRSTRÖM

- Jag är finsk medborgare, så jag får inte rösta i riksdagsvalet, bara i kommunalvalet.
- Bostadspolitiken. Att det byggs billiga hyresrätter som det gjordes förr i Sverige när staten subventionerade för att hålla hyrorna nere så att de inte skulle knäcka arbetsgivarna. Förr samarbetade politiker och näringsliv bättre.
- Det har varierat.
- Vi som lever på gatan ser det sämsta av samhället, det formar ens tankar och värderingar.

HENRIK SUNDAHL

- Nej, jag tror inte det.
- Bara röstat en gång.
- Missbruksvård är viktigt, kanske inte den viktigaste men en av de viktigaste frågorna.
- Jag läser två tidningar per dag här. Kollar nätet. Följer nyhetssändningar varje dag.

ÅKE LEISJÖ

- Jag ska rösta.
- Fred i alla länder på jorden. Miljön. Sånt är viktigt för mig.
- Jag har röstat i alla val sen jag fick rösta.
- Läser lite tidningar, kanske kollar med valstugorna sen när de öppnar. Min farsa jobbade i en valstuga, för Vänsterpartiet.

VARGEN JANSSON

- Jag ska rösta.
- Har inte funderat riktigt klart på det ännu. Men en fråga jag tänkt mycket på är tiggeriet.
- Jag röstade i förra valet. Har röstat i alla val sen jag blev myndig utom ett.
- Via radio, tv och tidningar. Nätet lite också.

KORT SAGT & POESI

MARKKII

DAGGE

CALLE S

LENA FREIJ

hemlos.situationsthlm.se

III RETURNING CREATIVE COMPUNDS

LASSE SONNEBERG**MARKKU**

Dikter av Stefan S

Tack

● Tack, för din gåva! Men, tanken är gåva nog
den kan inte räknas i pengar eller i stora ord
Att någon på mig tänker, är mer än nog
För frid det mig skänker
och för den gåvan, finns inga ord

Du och jag

● Historien upprepar sig, för att historien är historien i sig, om det som varit och det som komma skall,
så vad säger det dig?
– Jo, att historien handlar om dig och mig!

STEFAN S

MR GREEN/LEANG/CREATIVE COMMONS

Låssmeden

● Av alla de fel,
du säger att jag
sagt och gjort
Så antar jag, att
Per, för längesen
kastat nyckeln,
till sin port

KORT SAGT

DANIEL GO/CREATIVE COMMONS

Jesus i berget

● Kristineberg. November 1946.
Plats Kristineberg Västerbotten.

Efter en sprängning på drygt hundra meters djup i Kristinebergs gruva uppenbarar sig en bild på Jesus i berget.

Cheferna vill spränga bort bilden men arbetarna vägrar och tur var det, hade dom sprängt bort bilden så hade gruvan rasat.

Kristineberg = krist-inne-i-berget. Ofattbart men sant.

LASSE SONNEBERG

Vården

Inte till salu

Rösta på Vänsterpartiet
www.vansterpartiet.se

MED EGNA ORD

POESI & KORT SAGT

En dikt från
min hemstad

- – Jag tycker väldigt mycket om dig
- Varför?
- Av din ålder
- Vart kan du sätta mig?
- I fönstret
- Vad kan du ge mig?
- En kyss och söker och bulle

AHMED YADEGARI

Det var då

- Jag visste inte att jag var förlorad tills du mig fann Idag vi knappt pratar men då, var vi allt för varann

STEFAN

En alkoholists dagbok

- Åh, fy fan, fy fan vad jag skakar Och ångest! Ingen tanke räcker mer än en nanosekund Alla spöken passerar revy som i ett Duracellspeedat blädderblock

Hur fan kom jag hem?
Vad gjorde jag igår?
Vad är klockan?
Vad är det för dag?

Nej, dra åt helvete
Det är söndag
Fy fan, fy fan ...

LURKEN

Angående tiggeri!

- Om det inte tillåts Tiggeri på stadens gator! Så bör man även förbjuda politiker och limousiner plus deras livvakter att vistas på EU-gatorna!

DAGGE

Rättelse

Ett ord saknades i en mening om datorer och logiskt tänkande i "Mina åsikter om pengar" i förra numret. Datorer har inte logiskt tänkande eller kan känna empati. Ordet "inte" föll tyvärr bort i den meningen. **RED.**

LUCA GHIANI/CREATIVE COMMONS

Min lösning på bussdäckslitaget

- Varje morgon i årtal har jag köpt en kopp kaffe, tagit den med mig ut och satt mig vid en busshållplats för att kunna avnjuta en cigarett tillsammans med kaffet.

Under tiden jag suttit där har jag haft tid att observera att bussarnas däck på utsidan är avskavda, eftersom däcken slår och skrapar emot trottoaren när bussen kör in mot busshållplatsen.

En dag gick jag in till Vägverket och delade med mig av min observation. Jag hade även klurat ut en lösning som skulle kunna bidra till minskad slitning på

däcken. Den lösning som jag presenterade var att göra trottoarkanterna vid busshållplatserna mer sluttande än kantiga som de är nu.

Svaret jag fick av Vägverket var att det är för dyrt.

Detta svar väckte mycket frågor inom mig. Är det inte dyrare att byta däck ofta på grund av slitage? Alla miljoners partiklar som däcken släpper efter sig i samband med förslitningarna och som sedan människor andas in och i sin tur kräver sjukvård för, är inte det också en kostnad?

SLOBODAN

Steffi "Monaco"

Adress: -

Tel: -

Född: 8 september 1961

Om mig

Har alltid varit drogfril

Intressen: Allt jag får möjlighet att prova på

1961	Föds i Stockholm
1976	Börjar på internatskola i Sigtuna pga mobbning
1981	Tar traktörkörkort
1982	Börjar på lantbruksskolan Bollerup-Hammenhög i Skåne
1983	Får lungsjukdomen lungsarcoidosis
1988	Gifter mig och får mitt första lägenhetskontrakt
1990	Min son föds
1991	Skiljer mig
1995	Blir diagnostiserad med fibromyalgi. Har mycket ont.
1996	Utredningshem med min son som omhändertas. Gifter om mig med min exmake, får en uppenbarelse och blir kristen
1998	Får träffa min son på socialtjänstens kollo
1999	Förtidspension, ny skilsmässa från samma man
2002	Förlovar vårdnaden helt och får inte ha kontakt med min son längre
2009	Vräks på grund av pengaproblem. Bor på vandrarhem, vandrar hela nätterna, åker på kryssningar för att få sova.
2010	Får hjälp att fixa tänderna
2012-	Säljer Situation Sthlm vid Drottningatan 27

DET ÄR INTE VEM SOM HELST SOM SÄLJER SITUATION STHLM

FÖRETAGSPRENUMERATION

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på denna sida? Kontakta oss:

Herman Sundgren (herman@situationsthlm.se), tel: 08-545 953 94

Abaton
PRODUKTION AB

APOTEK ♥

AXFAST
UTVALDA LÄGEN

ABF

ARBETARNAS BILDNINGSFÖRBUND

**ANDERS
BODIN
FASTIGHETER**

basreklam
SKYLTA • BILDEKOR • ARENAREKLAM

BOTKYRKABYGGEN

DANVIKSHEM

Flinks JÄRN

Folkhem

Folkpartiet

**ACADEMIC
WORK.**

Arbetsförmedlingen

bee

Brandkontoret
Sjukhuset Sthlm Brandförhållanden
Brand och säkerhet

CICE™

DILIGENTIA

Fora

ACNE

fonden
ANVÄNDARSTYRETS FUND TILL HJÄLP AV DEN FÖRETAGS-
FONDEN

BERG
FASTIGHETSJURIDIK AB

BYGGMÄSTAREFÖRBUNDET
BF
BYGG

EM
EINAR MATTSSON

FOURSIDE AB

Adecco

better work, better life

AROS WATER AB

bergkrantzarkitekter

BYGGNADS

Electrolux

**FRÄLSNINGS
ARMÉN**

advokatfirman

Althin

ashurst

betsson

Capio Geriatrik

ELMZELL ADVOKATBYRÅ AB

advokatfirman sallnäs

BEVAKNINGSTJÄNST

Capio Maria

ERSÉUS ARKITEKTER AB

förenade liv

ADVOKATFIRMAN ÅBERG & CO

Beving

CARGLASS
Lagar stenskott & byter bilglas

eyeworks

GEN LAND SYSTEM

afa
FÖRSÄKRING

ASSA ABLOY

BJÖRN AXÉN

Carpeting
Entremattor

Ersta diakoni

Grönsakshallen
Sorunda

**AKADEMIKER
förbundet SSR**

ATN

bob
reklambyrå

CEDERQUIST

FAMILJEBOSTÄDER

H2M

AkzoNobel

Attendo

THE BODY SHOP.

**CHINA
TEATERN**

frank ADVOKATBYRÅ

Alfred Berg
1803

Autoexperten

BokningsBolaget

**CITY
garden**

HAMMER & HANBORG

**ALLBA
HOLDING**

AVJÄMNINGSTEKNIK

BOLIDEN

COWI

HANSA PROJEKT AB

**Bonnier
Fastigheter**

Danske Bank

FCG
Financial Compliance Group

BORGSTRÖM & BODSTRÖM
advokatbyrå

FF Profilreklam AB
www.fffprofilreklam.se

BOTKYRKABYGGEN

DANVIKSHEM

Flinks JÄRN

Folkhem

Folkpartiet

**ACADEMIC
WORK.**

Arbetsförmedlingen

bee

brunnberg&forshed
BARKITTEKONTOR AB

DILIGENTIA

Fora

ACNE

fonden
ANVÄNDARSTYRETS FUND TILL HJÄLP AV DEN FÖRETAGS-
FONDEN

BERG
FASTIGHETSJURIDIK AB

BYGGMÄSTAREFÖRBUNDET
BF
BYGG

EM
EINAR MATTSSON

FOURSIDE AB

Adecco

better work, better life

AROS WATER AB

bergkrantzarkitekter

BYGGNADS

Electrolux

**FRÄLSNINGS
ARMÉN**

advokatfirman

Althin

ashurst

betsson

Capio Geriatrik

ELMZELL ADVOKATBYRÅ AB

advokatfirman sallnäs

BEVAKNINGSTJÄNST

Capio Maria

ERSÉUS ARKITEKTER AB

förenade liv

ADVOKATFIRMAN ÅBERG & CO

Beving

CARGLASS
Lagar stenskott & byter bilglas

eyeworks

GEN LAND SYSTEM

afa
FÖRSÄKRING

ASSA ABLOY

BJÖRN AXÉN

Carpeting
Entremattor

Ersta diakoni

Grönsakshallen
Sorunda

**AKADEMIKER
förbundet SSR**

ATN

bob
reklambyrå

CEDERQUIST

FAMILJEBOSTÄDER

H2M

AkzoNobel

Attendo

THE BODY SHOP.

**CHINA
TEATERN**

frank ADVOKATBYRÅ

Alfred Berg
1803

Autoexperten

BokningsBolaget

**CITY
garden**

HAMMER & HANBORG

**ALLBA
HOLDING**

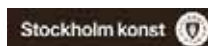
AVJÄMNINGSTEKNIK

BOLIDEN

COWI

HANSA PROJEKT AB

KÖP SITUATION STHLM AV LOTTA VID FÄLTÖVERSTEN

Hitta Lotta och andra säljare på situationsthlm.se/karta

STOCKHOLMSKRYSSET

Lös, skicka in, och vinn

Som en liten paus i läsningen tycker vi att du nu, när du bläddrat ända till sidan femtiosju, ska hämta en penna, lösa korsordet och skicka in det till oss.

Via vår intrikata slumpgenerator kommer sedan tre vinnare att dras bland de inskickade rätta lösningarna.

Den stolta vinnaren belönas med samlings-skivan *Ljusglimtar ur RadioSkugga* från det prisbelönta radioprogrammet RadioSkugga från 2012.

Andra och tredje pris är ett nyckelband med Situation Sthlms logga på.

Förra månadens vinnare:
Skivan Ljusglimtar ur RadioSkugga:

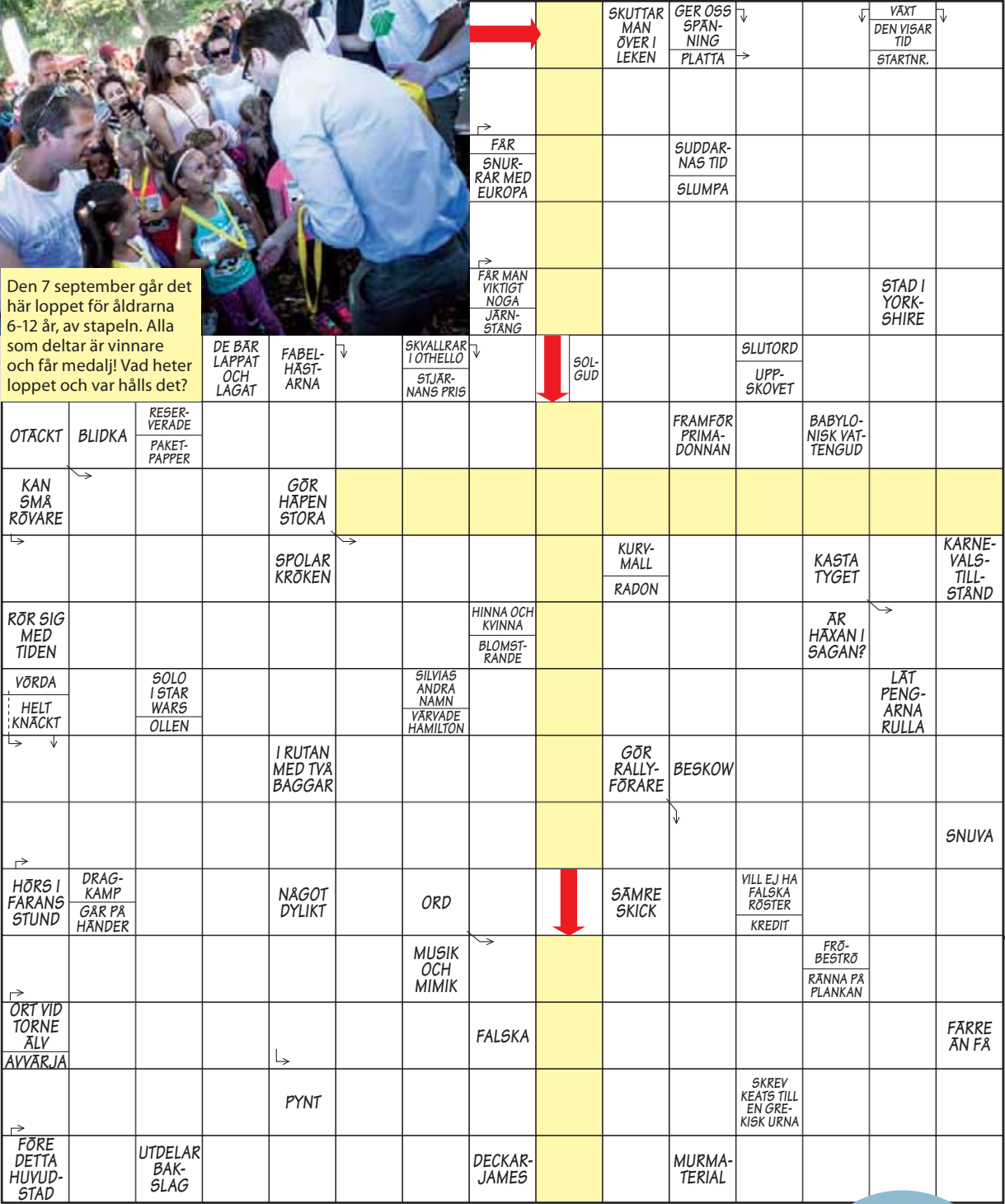
Carl Peter Thunborg,
Hässelby

Nyckelband: Mari-Anne Bergstam, Västerås,
Rose-Marie Nordström,
Vendelsö

Se förra månadens lösning på sidan 62.

Stockholmskryssset är ett samarbete mellan Situation Stockholm och tidningen Kryssset, en månadstidning för alla kryssintresserade.

KRYSSSET

Den 7 september går det här loppet för åldrarna 6-12 år, av stapeln. Alla som deltar är vinnare och får medalj! Vad heter loppet och var hålls det?

OTACKT BLIDKA RESERVERADE PAKETPAPPER

KAN SMÅ RÖVARE

RÖR SIG MED TIDEN

VÖRDA HELT KNÄCKT

HÖRS I FARÅNS STUND

ORT VID TORNE ÄLV

AVVÄRJA

FÖRE DETTA HUVUDSTAD

DE BÄR LAPPAT OCH LAGAT

FABELHÄSTARNA

GÖR HÅPEN STORA

SPOLAR KRÖKEN

I RUTAN MED TVÅ BAGGAR

NÅGOT DYLIKT

ORD

MUSIK OCH MIMIK

FALSKA

DECKAR-JAMES

SKUTTAR MAN ÖVER I LEKEN

GER OSS SPANNING PLATTA

SUDDARNAS TID

SLUMPA

FÄR MAN VIKTIGT NOGA JÄRNSTANG

SKVALLRAR I OTHELLO

STJARNANS PRIS

SOLGUD

SLUTORD

UPPSKOVET

FRAMFÖR PRIMADONNAN

BABYLONISK VATTENGUD

ÄR HAXAN I SAGAN?

LÄT PENGARNA RULLA

GÖR RALLYFÖRARE

BESKOW

VILL EJ HA FALSKA RÖSTER

KREDIT

FRÖBESTRÖ

RÄNNAN PÅ PLANKAN

SKREV KEATS TILL EN GREKISK URN

MURMATERIAL

VÄXT DEN VISAR TID

STARTNR.

STAD I YORKSHIRE

KARNEVALSTILLSTÄND

SNUVA

FÄRRE ÄN FÄ

Konstruktion: Marie Peterson-Engnell Foto: Robin Halder/TT © Bonnie Korsord

Namn: _____

Adress: _____

Postadress: _____

Skicka in ifyllt kryss senast 15 september till:
Situation Sthlm
Krukmakargatan 34a
118 51 Stockholm

JULIA LINDEMÄLM

LITTERATUR MALIN BILLER GÖR SERIEALBUM AV GUSTAF FRÖDINGS POESI

ALEXANDRA SUNDQVIST

**REDAKTIONENS
TIPS**

MARIA HAGSTRÖM

ULF STOLT

Surt, hårt och skakigt

Mattias Alkberg

Södra Sverige

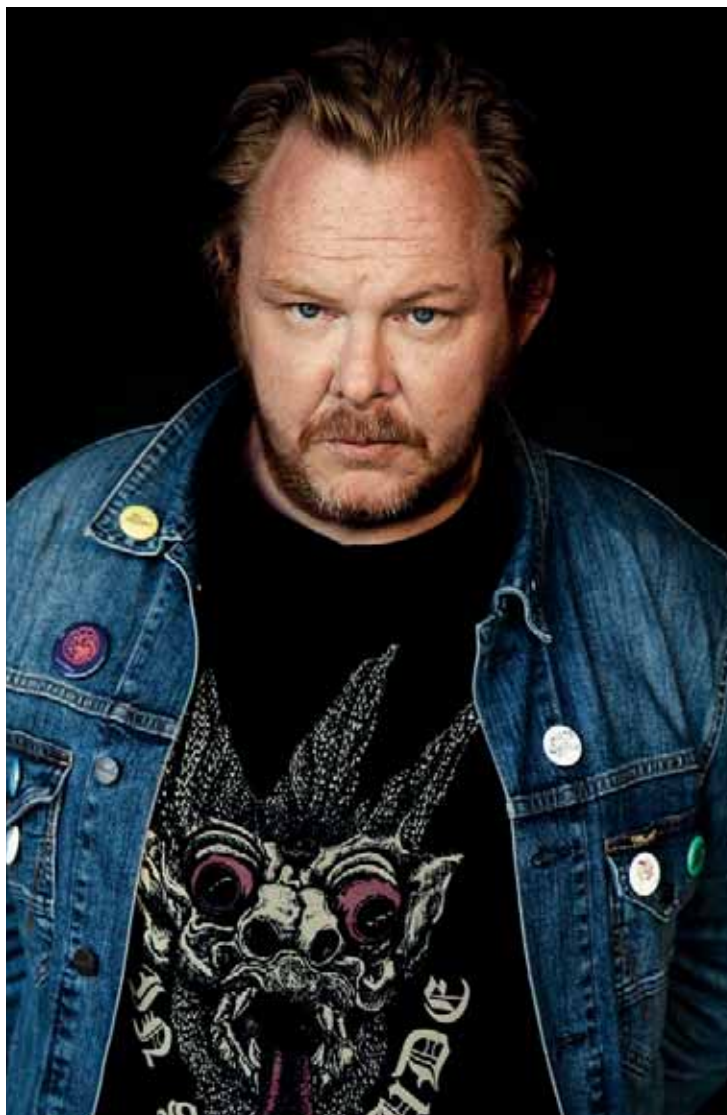
★★★ Poeten och musikern Mattias Alkberg fortsätter att uppfinna sig själv. Den här gången som levande och larmande punkare.

Bara en av plattans låtar är längre än tre minuter, den avslutande "Mammas lilla gris", övriga låtar är mellan en och två minuter långa – ändå hinns både intro, verser, refränger och ibland ett gitarrsolo eller ett stick med. Vilket säger en del om låttempot.

Hantverksmässigt är det inget problem – bandet brötar på och allting sitter som och där det ska, gitarrerna gnisslar och kvider dissonant i korta solon, det är klassisk punkestetik där en distad och gräddfet kompgitarr, trummor och bas följer varandra genom riffen.

Man kan egentligen inte tala om melodier i sammanhanget, det är mer ackordstrukturer som spelas snabbt och som sången försöker passa in sig till.

Texterna – det finns en hel del humor och kul fraser på plattan, och en massa svärta och ilska – är ibland svåra att höra, inte minst då det är många ord, lite tid att sjunga dem på och ett tämligt oväsen att överrösta. Plus att Mattias Alkbergs lite skakiga röst lätt blir gäll och väl sur emellanåt. Vilket blir tydligt på plattans enda – i sammanhanget – långsamma låt

"Häxor lever längre", där det plötsligt skapas en helt annan känsla i musiken, en annan struktur, när melodin blir tydlig och det finns någonting för sången att vila i.

Hade plattan kommit ut 1979 hade Grisen Skriker fått en svår konkurrent.

Men inte Ebba Grön.

ULF STOLT

MÅN OM SITT RYKTE

Nick Cave formar bilden av sig själv

NICK CAVE HAR ett arkiv över sig och sin karriär. Det är inte fotoalbum och några backstagepass i en låda, det är ett riktigt arkiv med arkivarier med vita handskar som katalogiserar hans bilder, anteckningar, inspelningar och diverse prylar. Titt som tätt kallas artisten ner för att berätta om en viss diabild eller textrad. I den utmärkta, mycket underhållande och i slutet av september aktuella *20000 Days on Earth* bjuds vi in till Nick Caves 20000:e dag i livet. Bland annat besöks arkivet, han besöker sin terapeut och delar med sig av sin barndom, han kårar ål med en bandkollega och så kör han runt lite i sin Jaguar med diverse människor ur sitt liv i passagerarsätet. Vi förstår snart att det här inte är en renodlad dokumentär. Allting utspelas inte heller på en enda dag, det är ett kollage av ett liv, av människor och musik, som skapar en semi-fiktiv bild av en dag.

Det är smart, på samma sätt som Zlatans app är smart. Fotbollslegenden tröttnade på medierna och skapade sin egen bild av sig själv i en biografi och sin app där han delar med sig, i stället för att bli intervjuad.

Nick Cave, tillsammans med långfilmsdebuterande regissörerna Iain Forsyth och Jane Pollard, bygger också upp sin bild av sig själv. Han tar kontrollen, han blir som det heter i den digitala tidsåldern, sitt eget mediehus. Att förmedla berättelsen om sig själv är dock inte lätt. Saknar du relevans i budskapet kan mediehuset snabbt bli ett korthus som rasar och gör dig till en fotnot i stället för ett ämne som är värt ett eget arkiv.

HENRIK EMILSON

MUSIK

Johan Hedberg

Paradiset

★★★ ½ Johan Hedberg, mest känd från Haningeduon Suburban Kids With Biblical Names, solodebuterar under eget namn – med en skiva på svenska. *Paradiset* är solig och smittande pop, med pockande rytmer och medryckande melodier. Albumet är också en betraktelse om Stockholm. Texterna är smarta, snillrika och lyckas med konsten att ge den här staden, och dess skavanker, en lyster – utöver det vanliga. "Jag älskar det fula", sjunger Johan Hedberg, i låten "Det fula" om betonggrått och parkbänkar. Och jag tror honom.

ALEXANDRA SUNDQVIST

Alina Devecerski

Gnista + gas

★★★ Alina Devecerskis nya singel "Armé" från minialbumet *Gnista + gas* är så överproducerad och inriktad på att bli en riktig hit – i stil med "Flytta på dej" (2012) – att jag faktiskt inte tror på det hon sjunger. Riotdängan om att vara en allians, att hålla varandras ryggar, blir så plastig att jag liksom ... saknar ord.

Mer melodiskt är däremot titelspåret "Gnista + gas", skivans tveklöst bästa spår. Liksom "Mina vänner med vapen", som har goda förutsättningar att bli en rejäl dansdänga under hösten.

ALEXANDRA SUNDQVIST

Sophie Zelmani

Everywhere

★★★ Sophie Zelmanis nya album kan du spela på högsta volym mitt i natten utan att grannarna klagar. Det är mer sannolikt att de vaggas till sömns. Den viskande sången har blivit Sophie Zelmanis signum och *Everywhere* utgör inget undantag från lågmäldheten.

Det är behagligt som bakgrunds-musik men passerar ofta lätt utan att göra något avtryck. Efter detta, hennes tionde album, skulle det vara intressant att höra henne med en annan producent och arrangör än Lars Halapi.

DAVID BOGERIUS

LOVORDAD DEBUTANT

SISJANA JABLONSKI

Linn Bursell ville ha något att göra

LINN BURSELL HAR skrivit *Allt som är*, en roman som kretsar kring omsorgsarbete, i ett samhälle där allting skruvats åt. I romanen får vi möta den 23-åriga Sara, depraverat vårdbiträde som snurrar runt bland tillfälliga anställningar, men som till slut hamnar hos den råbarkade, kärva tanten Ester. En annorlunda vänskap växer fram samtidigt som gränserna mellan vårdtagare och vårdare förskjuts.

Allt som är har lovordats som en av höstens bästa och skarpaste debutböcker.

Hur fick du idén till boken?

– Oj, det minns jag knappt. Sara och Ester promenerade in i mitt huvud ungefär samtidigt, möjligen kom Ester först. Jag jobbade i ett bemanningsföretag och ville ha nåt att göra de dagar jag inte fick jobb.

Kan romanen läsas som ett politiskt inlägg – om klass, solidaritet, individualism?

– Javisst. Och om kärlek och ensamhet och sorg. Det är svårt att ha nära relationer i ett nyliberalt samhälle där alla bara ska bry sig om sig själva.

Du är även kontaktperson i organisationen Ingen människa är illegal. Vad tycker du är den viktigaste politiska frågan inför riksdagsvalet?

– Tyvärr tror jag inte att mina viktigaste frågor kommer att påverkas av valet. Jag skulle helst vilja se ett slut på nationalstaten, kapitalismen och alla former av förtryck. Men ja, också ta bort vinster i välfärden, rätt till dagis för barn som inte har papper, fler hyresrätter med mera. Detta lär i och för sig inte heller påverkas av valet. Jag känner ingen stor tilltro till valet, helt enkelt.

ALEXANDRA SUNDQVIST

Flyttar fram sin position

Liv Strömquist
Kunskapens frukt

★★★★ ½ *Kunskapens frukt* är serietecknaren Liv Strömquists femte album. Och det är ett album som helt tillägnat det som brukar kallas för det kvinnliga könet. I albumet tittar Liv Strömquist på de sociala, kulturella och historiska föreställningar som omgärdar synen på kvinnokroppen, dess kön och sexualitet. Albumet inleds med seriesviten "Män som varit för intresserade av det som brukar kallas för det kvinnliga könsorganet".

Seriesviten innehåller en lista på män med galna idéer som på olika sätt mixtrat med kvinnor och deras sexualitet. Bland andra flingmagnaten John Harvey Kellogg (1843–1943) som inte bara ägnade sig åt frukostflingor utan också var läkare och propagerade för att kvinnor skulle sluta onanera. Och vars bästa tips var att syra skulle appliceras på klitoris för att lindra "abnorm upphetsning". Samt "gänget som höll på med häxprocesserna" under 1400–1700-talet, som radade upp kvinnor – och via inspektion av deras könsorgan avgjorde om de var häxor eller inte. Ja, ni fattar.

Som inledning är serien klockren, något att trycka upp i ansiktet på den som hävdar att kvinnors sexualitet inte kringskurits av män, som både begärt och förtryckt kvinnan. Sedan följer en rad dråpliga, ibland roliga men inte sällan sorgliga, serier om bland annat anatomi, menstruation, orgasm, blygdläppar och mensvärk.

LIVA ROSTOMANI

I *Kunskapens frukt* arbetar Liv Strömquist mer med text än någonsin tidigare, men det sker aldrig på bekostnad av hennes skarpa analysförmåga. Med sitt femte album, som

inte kan kallas något mindre än ett praktverk, flyttar Liv Strömquist inte bara fram positionerna för unga kvinnor. Hon flyttar även fram sin egen.

ALEXANDRA SUNDQVIST

BÖCKER

Ulf Lundell
Visenterna

★★★★ ½ Författaren Frank Kornfeldt – självutnämnd tjurskalle och bitterbula – sitter på sin gård i Skåne och följer väderväxlingar och fågelsträck, ser skräp-tv, läser dagstidningar och magasin och lyssnar på radio och förbannar sin samtids egendomligt konsekventa och allomfattande dumhet.

Och den mänsklighet som, trots bättre vetande i teorin, blivit precis det viljelösa och självstyrda dårhus den inte borde.

Erén – kvinnan som bodde där ett tag – fattas honom. Hans liv blir ett ensamhetsprojekt, frågorna kring

tillvaron, den här tillvaron efter sextio, och dess beskaffenhet betydligt fler än svaren.

Memoarer ska skrivas, kanske en decksarsvit, ett testamente ska upprättas. Vilket då och då tvingar honom till Stockholm – födelsestaden han aldrig tycks klara av att helt undvika.

Egentligen inget nytt under solen vad gäller Ulf Lundell. Det rullar på i över 500 sidor, med humor och syra i en avslappnad och rofylld självdis-tanserad, men typisk, Lundellprosa. Där karaktären Ulf Lundell också återkommande dyker upp i texten, förvillande lik verklighetens Ulf Lundell. Men inte ens han går säkert för Frank Kornfeldt.

ULF STOLT

Johan Kinde
Passera denna natt

★★★ Uppseendeväckande ärligt självömkar sig Johan Kinde igenom en monolog av tillbakablickar och överläggningar från en mycket lång natt.

Det ljuva livet som stundtals beskrevs i debuten *Någon sorts extas* är långt borta i den lilla lägenheten med ett bord överfyllt av antidepressiva medel. Bara när en alkoholiserad och uteläst granne ringer på förmår Johan Kinde att kliva ut och ägna sig åt något annat än att finna orsakerna till sin egen olycka. Men det bara för en kort stund.

DAVID BOGERIUS

"All makt åt folket och folket är vi"

Jag är fan en Panter

★★★★ Biskopsgården i Göteborg. Knappt 30 procent av eleverna går ut med fullgoda gymnasiebetyg. Men i stället för att göra någonting åt undervisningssituationen installerar skolan övervakningskameror i korridorerna.

Det är en förtört på knä, märkt av fattigdom, arbetslöshet, skottlossning, ungdomskriminalitet, segregation och rasism – och när kommunpolitikerna ingenting gör åt saken blir det invånarna, ungdomarna själva, som tvingas ta tag i sin egen situation.

Och med ledning från amerikanska medborgarrörelsen Black Panthers tio punkter för social förändring startas Pantrarna.

Leo Palmestål och Anders Rundberg gjorde en första dokumentär om Pantrarna 2012, *Behandla oss inte som djur*, i *Jag är fan en panter* är även Jennifer Jarez med som regissör.

Pantrarna är obekväma och kräver att politikerna ska lyssna, stormar deras möten, citerar kommunallagen och försöker påverka. De bjuder in Bobby Seale, en av grundarna till Black Panther-rörelsen, att tala på

första maj, de ordnar vinterläger och sommarläger, startar läxhjälp och författaren Johannes Anyuru driver skrivarkverkstad, de åker till Stockholm och träffar Megafonen och till Rosengård och försöker få dem att organisera sig.

Och försöker att själva hålla samman och sams.

Pantrarna slåss för sin förort, sitt liv, sitt egenvärde, sin rätt, sin framtid, sin historia och rätten att få påverka den. Om de inte lyckas är det en förlust för oss alla. Kanske i generationer framåt.

ULF STOLT

FILM

Medicinen

★ Det brukar sägas att en klippare är regissörens bästa vän. Det är hen som kan tajta till tempot, slipa storyn, rädda en film. Tyvärr använder Colin Nutley som alltid sin förtrogne och kanske för snälle klippare. De fräscha åsikterna som en utomstående kan tillföra saknas och då blir resultatet därefter – fruktansvärt långsamt och för långt. Nutley, vanligtvis kompetent och med bra skådespelarhandlag, missar totalt i denna substanslösa komedi som helt och hållet borde ha hamnat på klippmugset.

HENRIK EMILSON

Tom at the Farm

★★★★ Beteckningen "psykologisk thriller" må vara urvattnad, men denna superspännande nagelbitare har alla kriterier. När Toms partner dör åker han till pojkvännens bondgård för att delta i begravningen. Det är första gången han träffar den starkt homofobiska familjen med styrande mamma och våldsam brorsa. Med visst våld, men med mer psykologisk terror, vävs Tom in i familjens band. Till slut blir han blind för missförhållandena på gården och då ter sig en utväg ur galenskaperna alltmer omöjlig.

HENRIK EMILSON

Heli

★★★★ Latinamerika har stått för de berättarmässigt mest nakna, raka och våldsamma filmerna de senaste åren, som *Miss Bala* och *Smärtgränsen*. Det är en kreativ våg som toppas av *Heli*. Den 20-åriga fabriksarbetaren Heli vill bara rätt, men de mörkare krafterna i samhället drar ner honom i ett slukhål av korruption och våld. Vissa scener är outhärdligt realistiska, men nödvändiga för att belysa problematiken. *Heli* är en kraftuppvisning i genomförande och ett kraftprov att se, på ett positivt sätt.

HENRIK EMILSON

VÄGEN TILL KUNSKAP

Ur *Franska för nybörjare*.

Hem och skola

SKOLAN ÄR ETT aktuellt ämne på biorepertoaren där två dokumentärer behandlar ämnet. I *Franska för nybörjare* följer vi en grupp ungdomar som alla nyligen anlänt till Frankrike och går i deras motsvarighet till sfi för att sedan slussas vidare. De kommer från hela världen, Serbien, Brasilien, Tunisien och Kina, men gemensamt för dem är resan till det nya landet och drömmarna om framtidens möjligheter.

I *På väg till skolan* får vi också en global bild av suget efter kunskap. Vi får ta del av fyra elevers strapatsfyllda väg till skolan, om det så är savannen i Kenya, slingriga bergsstigar i Marocko, hettan i södra Indien eller det ödsliga Patagonien.

Svenska filmskapare som behandlar skolan, som i *Återträffen*, tv-serien *Klass 9A* eller Rainer Hartlebs förnämliga dokumentation av Jordbroklassen, väljer en annan vinkel än de internationella. Medan vi skildrar situationen i själva klassrummet handlar de två aktuella dokumentärerna om att över huvud taget ta sig dit, till skolan. Att få göra entré i bildningens byggnad trots faror på vägen som elefanter, ormar eller banditer.

Vi bor i världens tryggaste land där barnen vinkas över gatan av skollipolisen. Trots det har vi usla resultat, enligt pisastudien. Det är därför ett lyckokast att två filmer om skolan går upp i slutspurten på supervälåret.

HENRIK EMILSON

Ur *På väg till skolan*.

SEPARAT PÅ FOTOGRAFISKA

45 år genom Anders Petersens objektiv

DEN FÖRSTA BOK fotografen Anders Petersen publicerade hette *Gröna Lund* och kom ut 1973, en fotobok om människorna på nöjesfältet på Djurgården. Nu, 41 år senare – på Fotografiska museet på andra sidan Saltsjön från Gröna Lund sett – öppnar separatutställningen "Anders Petersen – 45 års fotograferande".

Utställningen sträcker sig från de första bilderna han satte upp bakom baren på Café Lehmitz i Hamburg – hans första soloutställning 1970, han hade fotograferat på baren under tre års tid – till nytagna bilder från Rom.

– Jag har inte nån speciell stil, däremot har jag ett speciellt förhållningssätt, kalla det privatdokumentärt. Jag tycker om människor. Det enda som betyder nåt är kontakten med människor. Samförståndet. Och att vara sann mot människor och mot sig själv. Jag försöker inte att fotografera det jag ser, utan det jag känner, berättar Anders Petersen.

Utställningen är ingen kronologisk överblick av hans arbete genom åren, Anders Petersen blandar sina bilder och skapar nya sammanhang.

– Det är just i mötet med människor som bilden kommer till. Om bilderna inte pratar är det inte mycket till bild. Det handlar i första hand om att bli emotionellt berörd, i andra hand intellektuellt, förklarar han.

ULF STOLT

"Många barn bär på en hemlighet"

JOURNALISTEN OCH FÖRFATTAREN

Marie Björk har skrivit en ungdomsroman som innehåller mycket som hör ungdomen till: identitetsskapande, kärlek, vänskap, högstadiet, fester och sex. Men *Jag blundar tills jag finns* handlar också om missbruk och våldtäkt. Det genomgående temat är att våga prata om de svåra frågorna.

– Jag har precis som huvudpersonen Sandra vuxit upp med en pappa som är alkoholist. Det är fortfarande ett ämne som är tungt för mig, men om mina erfarenheter kan hjälpa andra att känna sig mindre ensamma – då är det så jäkla värt det!

Hade du behövt en sån här bok när du var tonåring?

– Ja, jag sökte mig tidigt till böckernas värld, men jag saknade böcker som tog upp det här ämnet. Jag hittade inte nån förståelse nånstans, eftersom det här inte var nåt man skulle prata om. Jag känner att här finns en lucka som behöver fyllas, med det här temat.

Vad var det framför allt som du saknade?

– Att berätta om när missbruket inte syns tydligt utåt, när det inte fullständigt har rasat. Som för huvudpersonen Sandra – hennes pappas alkoholproblem är nåt som det absolut inte får pratas om, inte inom familjen och verkligen inte så att nån annan hör. Jag vill visa det som kan pågå under ytan, det är så många barn och ungdomar som går runt och

lider i tystnad, som bär på en hemlighet. Min jättestora förhoppning med boken är att den ska kunna användas för att våga prata om det.

Hur pass självbiografisk är boken?

– Jag skulle säga så här: Sandra och jag skulle ha mått väldigt bra av att ha känt varandra. Vi hade kunnat förstå varandra utan och innan, våra känslor är desamma. Men jag har velat utnyttja författarskapets möjligheter att få hitta på också.

Sandra får en kompis och de går på fester och träffar killar. Där tar du även upp sexuellt våld?

– Jag kände att jag år 2014 inte kan ge ut en ungdomsroman, som handlar om unga tjejer, och

inte skriva om våldtäkt. Det sker våldtäkter hela tiden, anmälningar som aldrig leder nånstans och unga kvinnor som förminskas. Jag vill ha en diskussion om vad en våldtäkt är och var gränserna går och prata om skam och skuld. För tio år sen kom Katarina Wennstams böcker *Flickan och skulden* och *En riktig våldtäktsman* ut. För mig var de revolutionerande, jag kände att nu får det fani mig vara nog! Men jag tänkte också att nu kommer det att ske en förändring. Här sitter jag nu tio år senare och tycker att det fortfarande finns ett stort behov av att skriva om det här, då måste jag fortsätta göra det.

MARIA HAGSTRÖM

ZELDA AV LINA NEIDESTAM

Alla bollar landar precis där de ska, allt stämmer och man kan bara applådera."

DAGENS NYHETER

"... en fullständigt sanslös historia där Pinocchios näsa på ett snyggt dubbeltydigt sätt verkligen spelar en avgörande roll. Det var helt enkelt länge sedan jag hade så roligt när jag läste en kriminalroman."

SKÅNSKA DAGBLADET

"... bland det mest underhållande man kan läsa i höstens svenska deckarskörd."

EXPRESSEN

BRILJANT

– Jag var på turné med mitt band i Finland och hörde texten läsas i bilradion av Birgitta Ulfsson.

På sjungande finlandssvenska. Det var så vackert när hon läste, jag hörde redan då melodier – det är ju skrivet på vers vilket gör det lite enklare. Sen skrev jag ett brev till Tove Jansson. Hon var positiv, tyckte att det "lät trevligt".

– Jag skriver alltid på piano, aldrig på gitarr. Det är mycket liggande bas, sen ackorden runt omkring. Det är bara tre fyra olika melodier som figurerar i hela sviten, de är bara arrangerade på olika sätt. Jag ville ha ett genomgående tema, precis som texten där frasen om vem som ska trösta Knyttet återkommer.

– Vi hade långa pappersrullar som vi målade på, skrev noter, anteckningar, för att få en helhetsbild. Pappersrullarna var tio meter långa, det var ju olika stämningar vi skulle måla upp med ljudeffekter – regn, vind, fåglar, såna grejer. Samtidigt skulle vi bygga stämningar rent musikaliskt också. Det där med pappersrullen och färgerna var ett både idiotiskt och genialt system för att komponera och arrangera musiken.

– Låt för låt spelade vi in bakgrunderna i studion där vi sitter alla i samma rum och gör det live. Som man gjorde i slutet av sjuttiotalet. Sen limmade vi liksom ihop det med effekter, fade ut och fade in och så. Jag la sången när allt var klart, eller det mesta var klart. Då kan man sjunga på alla stämningar och så som musiken skapar, det var najs.

BERÄTTAT FÖR **ULF STOLT**
FOTO **JOEL NILSSON**

Tove Jansson-tolkare

Peter Lundblad fick Tove Janssons välsignelse att göra musiken till *Vem ska trösta Knyttet*?

FAKTA

Bakgrunderna spelades in i Park studio i Älvsjö, mixades i Bohus studio i Kungälv. Efter att för andra gången någonsin ha framfört musiken live på Värmdö 13 augusti i år funderar Peter Lundblad på att ta med låtar från plattan i sina vanliga konserter. Skivan finns utgiven med svensk, norsk, finsk, engelsk och japansk text.

DÅTID STHLM

SEPTEMBER 1989

EN COMMODORE PC 30-111 kostar 16 995 kronor. Levereras med ett Lär-dig-själv-paket så att du slipper gå fyra kurser. Tillverkad enligt industristandard.

På Bostadsförmedlingen i Stockholm finns 147 667 bostadssökande registrerade. Fram till årsskiftet kommer de att få tillgång till 6 369 ny- eller ombyggda lägenheter. Det kostar ingenting att stå i bostadskö.

Sju gånger per dag går Dalarö ubåt ner i djupet. Det tar 50 minuter. Man sitter bekvämt och ser genom de stora fönstren fiskarna, vegetationen och det unika 1600-talsvraket "Saltskutan" Anna Maria.

Kriminalkommissarie Valentin Nilsson i Handen uppmanar i en artikel i Expressen unga kvinnor att inte åka buss ensamma och att föräldrarna ska hämta vid bussen. En våldtäktsman härjar ute i Handen och han har väntat ut sina offer vid busshållplatser, tror polisen. Även i Solna har kvinnor antastats, polisen tror att det kan vara samma gärningsman.

EN ROLLS ROYCE med privatchaufför hyrs ut för resor inom Stor-Stockholm, antingen per timma eller per dygn.

Utanför socialdistrikt 4 på Hornsgatan spontandemonstrerar handikappade och vårdpersonal mot kommunens nedskärningar av hemvården med 32 000 vårdtimmar på fyra månader. För socialdistrikt 4 innebär det en nedskärning med 2,7 miljoner årets sista fyra månader.

TVå oljor av Canaletto, Gurlitts "Landskap från Palermo" samt "Stadsbild från Corsica" av Utrillo stjäls vid ett inbrott på Millesgården. Polisen misstänker att det är ett beställningsjobb då tjuvarna tagit de dyraste tavlorna ur drottning Margarethes utställning.

Om man skaffat hund före 1 juli ska man betala hundskatt på 275 kronor. Man ringer och anmäler hun-

MARTIN GELFETT

Djurgårdens Steve Galloway (f.h.) i kamp om bollen med en Norrköpingsspelare i den allsvenska serien på Stockholms stadion. Norrköping vann matchen med 1-0 vilket innebär att Djurgården inte gick till slutspel.

den till Hundskatteexpeditionen på Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen som sänder ut ett inbetalningskort. Försummelse medför skyldighet att betala dubbel skatt.

Orups låt "Regn hos mig" ligger bland de tio främsta på tre olika topp tio-listor: Svensktoppen, Trackslistan och Listan. Och hans album ligger på Topplistan.

DEN 12 SEPTEMBER inleds rättegången i hovrätten mot Christer Pettersson, anklagad för att ha mördat Olof Palme och fälld för brottet av tingsrätten. En sak som diskuteras är ett vykort som Christer Pettersson lämnade hos en bekant en månad efter mordet. På kortet stod: "Hade jag fått vad jag aldrig fick hade det gått som det nu ej gick, då hade jag

stått där jag inte står". Raderna är författade av Alf Henrikson.

Landets första vårdhem för missbrukare med aids eller förstadiet

kronor, beroende på vilken flyttfirma man använder. Så mycket varierar priserna mellan olika firmor när DN Konsument ringer runt anonymt

ORUPS LÅT "REGN HOS MIG" LIGGER BLAND DE TIO FRÄMSTA PÅ TRE OLIKA TOPP TIO-LISTOR

till aids öppnas i Eolshäll i Mälardalen. I Stockholm finns cirka 420 personer med hiv, läkare bedömer att ett femtiotal av dessa har utvecklat symptom. På vårdhemmet finns åtta platser.

Att flytta inom Stockholm kan kosta mellan 4 000 och 10 000

och ber om prisuppgift på samma lägenhetsflytt.

Ett preventivmedel för män – ett plåster som gör att kroppen slutar tillverka spermier – testas av forskare på Karolinska sjukhuset på 30 män. Ingen har hittills gjort sin partner gravid.

ULF STOLT

SEPT

1967 Omläggningen till högertrafik klockan 05.00 söndagen 3 september.

1987 Tv och radio fungerar inte under två timmar då en säkring går i Kaknästornet.

2003 Anna Lindh knivhuggs på NK, hon avlider morgonen därpå.

EN DUM EN/CREATIVE COMMONS

"Jag hade en farbror som sålde tidningen"

Vad läser du helst i tidningen?

– Reportage om de hemlösa och deras egna berättelser och dikter. Då känns det som om jag får dela den världen med dem en stund. Jag hade en farbror som sålde tidningen en gång i tiden, men han lever dess värre inte längre.

Var brukar du köpa den?

ODENPLAN, KL. 12.30
NAMN: Anneli Olander Berglund, med på bilden är också Patrik Berglund och barnen Dahlia och Juni
ÅLDER: 33 år
BOR: Odenplan
GÖR: Konstnär/illustratör

– Här vid Åhléns vid Odenplan, där vi bor.

Är det nåt du skulle vilja se mer av i tidningen?

– De hemlösas berättelser och dikter. Kanske också fler serier.

Vart är ni på väg nu?

– Vi ska gå till Vasaparken,

de har en bra lekplats där.

TEXT GERD ERIKSSON FOTO MAGNUS SANDBERG

We only do oats.

We don't know anything about almonds or soy or rice or low-fat cows. All we know is oats. How to grow them, harvest them, choose them and turn them into liquid goodness and put them into a carton so that you can take them home and enjoy them and receive all of their wonderfulness into your body and stay fueled.

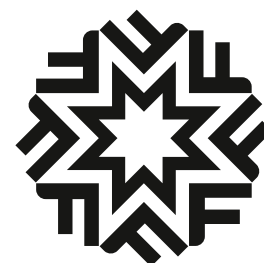

Foto © Anders Petersen / courtesy Galerie VU

Anders Petersen

Anders Petersen är en av våra mest betydelsefulla fotografer. I centrum för hans fotografi står möten och relationer mellan människor. I den här utställningen visas bilder från 45 års fotograferande, från hans första projekt Café Lehmitz till nya bilder från Rom.

T-bana Slussen, Stadsgårdshamnen 22 | Öppet söndag-onsdag 9–21, torsdag-lördag 9–23

Fotografiska

HUVUDPARTNERS

LUMIX

SAMSUNG

PARTNERS

Clear Channel

LINDAHL

accenture

EY
Building a better
working world

TELE2